

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 57. — ŠTEV. 57.

NEW YORK, SATURDAY, MARCH 9, 1918. — SOBOTA, 9. MARCA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Proti Solunu.

ZAVEZNIKI PRIČAKUJEJO, DA BODO NEMCI V DARILI PROTI SOLUNU. — CESAR BO OPUSTIL ZAPADNO OPEZIVO IN SE BO VRGEL NA BALKAN. — NATO ITALIJA. — ZAVEZNIKI PA DVOMIJO, DA BI BIL MOGOČE PREPELJATI V MACEDONIJO VEČJE ŠTEVILO VOJŠTVA.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 8. marca. — Nemška roparska poželjivost po slabotnih državah na Bljznm Vzhodu se bo najbrže obrnila v — Macedonijo.

Danes obračajo zavezniški voditelji vso pozornost na solunsko fronto, ker se boje ofenzive v tej smeri, kajti Tventoni z bolgarskimi in turškimi četami, ki so oproščene službe na ruski in rumunski fronti, morejo z veliko silo vdariti.

Ameriški vojaški izvedenci so letos dolgo pričakovali veliko nemško ofenzivo na zapadu, kjer je bila Nemčija na stališču, da bi mnogo izgubila, ako bi se ji podjetje izjalovilo in bi le malo pridobila, ako zmagala.

Angleški voditelj iso prišli do istega naziranja.

Mnogo bolj pa se ravna po nemških načrtih sedanja kampanja, da se odpravijo zmešnjave pri zadnjih vratih, da anektira stotisoče milj ozemlja in milijonske vrednosti v zavzetih deželah in potem ko je odstranila vse zapreke v svojem ozadju, bo Nemčija poslala združene sile svojih lastnih in vazalnih armad proti zapadu.

Po mnenju vojaških izvedencev hodijo danes demokratske armade skozi najtemnejše ure sedanje vojne.

Nemčija je pridobila poleg bogatih industrijskih pokrajin v zapadni Rusiji tudi to, da je Rusija odstopila — Turčiji Batum in Transkavkazijo.

Blizu Batuma so največji svetovni skladi manganove rude. Nemčija tudi kontrolira najbogatejša petrolejska polja v Rumunski, Rusiji in Galiciji in zdaj dela na to, da dobi za se tudi najbogatejšo ukrajinske žitnice.

S tem, da prodira Nemčija skozi Rumunsko proti Odesi, bo dosegla, da se bodo mogli iz Transkavkazije in Ukrajine pošiljati živezni predmeti: živina, olje in druge po treščine.

Da se pa zavaruje za celo bodočnost, da ji ne bi primanjkovalo živeža, bo Nemčija najbrže prodirala proti Solunu, da odstrani zadnjo zapreko v svojem ozadju.

Angleški državni zakladničar Bonar Law je včeraj v državnem zboru neprikrito priznal, da se zavezniški ne bodo mogli z enako silo postaviti proti takemu nemškemu udarcu v Macedoniji.

Prvi Lord angleške admiralaritete Sir Eric Geddes je pred kratkim šel v Solun, da preišče razmere in možnost primernega pošiljanja čet in materjala, da bi se mogli zadostno zoperstaviti nemškemu navalu. Njegovo poročilo pa ni bilo nič kaj optimistično.

Tukajšnje vojaške oblasti z enako skrbjo pričakujejo pričakovane nemškega napada.

Opogumljena vsled plena na svojem prodiranju po deželah slabotnih narodov na vzhodu, Nemčija ni več naklonjena da bi riskirala preveč morala, mož in materjala z zapadno ofenzivo, dokler je še več malih narodov, bogatih pokrajin itd., katere je še treba pregaziti.

Nek vojaški izvedenec pravi, da se bo Nemčija, ako bo uspešna na poti proti Solunu, najbrže zopet obrnila proti Italiji, predno bo prišla z navalom na zapadni fronti.

Kakor pravi Bonar Law, moške sile Nemčiji še ne primanjkuje in napraviti morejo vse takoj. Zavezniški pa se na zapadu pripravljajo z vso naglico na končni udarec.

—

U-čolni bodo premagani.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 8. marca. — V Washingtonu so došle informacije, da so zavezniške in ameriške pomorske sile v decembru uničile več podmorskih čolnov, kot pa jih je mogla Nemčija v tem času zgraditi. To dejstvo se je objavilo danes pri razgovoru od Sir Eric C. Geddesov izjavi v poslanski zbornici, da so podmorski čolni vstavljeni.

Kampanja proti podmorskim čolnom se je izkazala za tako učinkovito, da bo povečano postopanje spomladi zelo zmanjšalo število podmorskih čolnov.

Brodivje rušilec, ki so bili poslani, tvorijo samo predno ameriško stražo. In celo s to pomočjo so zavezniški postavili sovražnika in zdaj uničijo enega izmed štirih ali petih nemških podmorskih čolnov, katere pošljejo na morje.

Zdaj se jasno uvideva ameriška pomoč.

Stopujevaje pa se morajo pridjati novi rušilec in druge ladje, zaradi tega se more pričakovati, da bo množina izgubljenega tonaže padla.

Angleška pomorska oblast je izjavila, da se bo v avgustu brez dvoma pokazalo, da so podmorski čolni premagani. Nekateri uradniki pa celo pričakujejo, da se bodo uspehi pokazali že v maju in juniju.

NEMŠKE GROZOVITOSTI

V New York je dospelo nekaj ameriških vojakov, ki podajajo natančne slike o nemških grozovitostih.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Prvi oddelček čet generala Pershinga, ki se je vrnil iz Francije, da dobi zopet zdravje pod ameriškim nebom, pripoveduje zgodbo o nemških grozotah, izvršenih nad ameriški vojniki ter tudi o tem, kako so Nemci našim vojskom izkopal oči.

Teh vojakov je osemindeset, set, ki so šli v Francijo skozi pekkel ter se nahajajo sedaj v armadni bolnici št. 1 v Bronxu, New York.

Njih izjave so dobili potom posebnega dovoljenja polkovnika F. Duvala, poveljujočega zdravniškega častnika.

Albert B. Sykes, pridružen nekemu divizijskemu sanitetnemu zboru, ki trpi vsled paralize, povzročene po avtomobilni nezgodi tekona kekega sovražniškega zračnega napada, da more opisati življenje v zakopih, dokler ga še ni preiskusi. Zatem pa je opustil vse to ter rekel:

Če bi vam povedal, kako hudo je v resnici to življenje, bi mislili, da vas varam.

Kljub temu pa po njegovih izjavi Amerikanci ne dajo prav nič za to.

Povedal je tudi, kako so Nemci preteklega oktobra ravnali z 12 Amerikanci. Dvanajst infanteristov je odšlo na nočno patroljo. Noben njih se ni vrnil. Ker ni bilo njih teles videti naslednjega dne v okolici, je vsako mislilo, da so padli v ujetništvo. Res so padli v jetništvo, a prišli so k nam nazaj v naslednji noči. Ko je napolnila zora, so ležali tik pred našimi zakopi. Vsak mož je imel izkopane oči. Njih telesa so bila strašno razmesarjena. Nekateremu so bile odrezane tudi roke in noge.

V onem času sem bil pridružen neki ogledovalni postaji tik za črtami. Nekoč je prišel k nam vojak, ki je bil dobesedno posejan z drobcami bomb. Bombardiral pa ga je v njegovem lastnem zakopu nek nemški častnik v ameriški uniformi. Nemci so prišli ponoči mogoče v namenu, da se pomešajo med naše ljudi. Dotični vojak je videl prihajati te sleparje. Ko je stopil k častniku, je on izpustil bombo.

Želel bi, da bi videli tega Amerikanca pozneje. Nikdar bi si ne mislili, da bo kljub temu dobro ozdravel. Kar se tiče onega Nemca, se ni nikdar vrnil v svoje črte. Kar so storili ostali naši ljudje v njim, je bila res sramota. Na kratko, on je bil eden najbolj mrtvih Nemcev, kar jih je bilo v tej vojni. Številne ladje, na katerih so prevažali domov ranjene vojake, so bile izpostavljene ognju nemških podmorskih čolnov.

Armadna bolnica št. 1 je najbolj moderna vojaška bolnica ter ima sedaj krog 640 pacientov, so glasno z izjavo polkovnika Duvala.

Izmed 258 mož, ki so dospeli iz Francije, so jih poslali 170 v druge bolnice.

60 nadaljnjih so po kratkem bivanju v bolnici dovolili stalen odpust iz armade vsled telesne nesposobnosti.

Polkovnik Duval je izjavil:

Dnevno število ljudi trpi vsled duševnih neredov. Zasedli smo le en slučaj dejanskega pretreseja živcev vsled razstrelbe. Za sedaj je število slučajev poškodbe vsled strelav v bolnici naslednje: dva oslepljena, eden brez roke, eden brez noge nad kolonom in en slučaj poškodbe vsled šrapnela.

Veliko jih trpi na živčnih boleznih, veliko na jetiki.

Vsi so junaki — je pojasnil eden častnikov. — V enem oddelku se nahaja prostak Kragle, prvi v ekspedicijski armadi Pershinga, ki je dobil vojni križec. Ta se uči sedaj gledati le z enim očesom. Ostal je bil na svoji prisluskovalni postojanki kljub toči nemških izstrelkov, ki so mu razbili vse obrce.

Vojna poročila.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 8. marca. — Sovražna artilerija je bila sinoči zelo aktivna v bližini Ribecourta in v dolini Senrpe. Hudi artilerijski boji so bili tudi na obeh straneh Ypresa, med čestó Menin in gozdom Houtholst.

Avijatika. — V sredo je bilo lepo vreme in na obeh straneh se je razvila živahna akcija v zraku. Med našimi in sovražnimi letalci se je stalno bojevalo; nasprotnik je neprestano napadal naša letala z bombami in artilerijo.

Deset sovražnih aeroplanov je bilo uničenih, deset drugih pa poškodovanih.

Pogrešamo tri aeroplane. Nočno poročilo:

Malo, predno se je stemnilo je sovražnik po hudem artilerijskem pripravljenu vpriporil hud napad na več kot 10 milj dolgi fronti južno od Houtholsta. Ogenj naših čet pa je ta napad večinoma razbil. Na levem krilu naših postojank, kjer je sovražnik pritiskal z vso silo in kjer so vojniki uporabljali metalce ognja, pa so se nekateri vojniki ki so držali prednjo vrsto, morali nekoliko tmakniti na fronti kakih 500 jardov.

Po hudem boju zjutraj smo vpriporili protinapad. Imeli smo lep uspeh in sovražnikove čete so bile vržene nazaj za 300 jardov za njihovo poprejšnjo črto in sovražnik je imel težke izgube. Naše postojanke so popolnoma zopet v naših rokah. Naše izrube pri sovražnem napadu in v poznejših bojih so bile izvanredno majhne.

Paris, Francija, 8. marca. — Na desnem bregu Mozelle so bili artilerijski boji zelo vroči, ravno tako tudi severno od hriba št. 304 in na nekaterih krajih v Woivre. Infanterijskih bojov ni bilo.

5. marca so naši letalci izstrelili štiri sovražna letala. Naši letalci so vrgli več kot 12 tisoč kilogramov razstreljiva na železniške postaje in municijske skladišča v sovražnem ozemlju.

Macedonsko bojišče. — V okolici Doiranskega jezera in okoli Vardarja, severno od Lomnice in v kolenu Črne so bili vroči artilerijski boji. Naši napadalni oddelki so pripeljali nekaj bolgarskih ujetnikov.

Rim, Italija, 8. marca. — Slabo vreme je zelo oviralo infanterijske operacije ter je zelo zmanjšalo artilerijsko streljanje. Naše baterije so obstreljevale sovražne čete v dolini Breme in v okolici Col della Baretta. Boji so se tudi vršili v dolini Legarina in na planoti južno od Ponta di Piave.

Hrvatje proti Poljakom.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 9, 1917.

Amsterdam, Nizozemsko, 8. marca. — Dunajsko poročilo na Frankfurter Zeitung pravi, da je nek poslanec v terek v avstrijskem državnem zboru tekem neke debate trdil, da je bil poslan en hrvaški pešpolk proti poljski brigadi 8 tisoč mož, ki so se uprli 15. februarja. Vnel se je vroč boj, v katerem so se posluževali artilerije in strojnih pušk. Bilo je mnogo izgub; slednjič so bili Poljaki premagani in ujeti.

V sosodnji sobi se nahaja seržant Wiles, ki je ohromel vsled neke avtomobilske nezgode, ko je vozil municije na fronto.

Prostak Byrne redne armade je izgubil roko in del svoje strani vsled eksplozije nekega nemškega izstrelka.

Rekord glede dolgosti službovanja v zakopih je dosegel seržant Kenney, 20 letni veteran redne armade, ki se je nahajal šest mesecev v prvi črti Pershingove armade.

On je izjavil: Udeležil sem se akcije, tekem katere je bilo pred kratkim ujetih 11 Amerikancev. Nemci bi tega nikdar ne dosegli, če bi jih ne bilo toliko, kar se pri njih slučajno dogaja.

AMERIKANCI V FRANCIJI

Velike operacije, ki se bodo v kratkem začele, bodo dovedle do končne vojne. — Namška taktika.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 8. marca. — Čete in vojne potrebščine so z silo gen. Pershinga prevažajo sedaj v določenih časovnih presledkih; to se je izvedelo danes z zelo avtoritativne strani.

Ugotovili so, da je ladijsko prometni svet ugodil vsem zahtevam armadne transportacije.

Trenutni položaj glede ladij je baje zadovoljiv.

Vspričo tega zagotovila so z vedno rastočim zanimanjem motrili poročila iz zapadne fronte vsi tukajšnji častniki in sicer glede prvih znakov kampanje leta 1918. Splošno je čuti, da bo otvorjenje velikih operacij, katere je napovedal predsednik Wilson, dovedlo do odločitve vojne v istem letu, vsled česar se slednja ne bo še nadalje zavlačevala.

Letošnja znamenja kažejo, da se bodo tla zgodaj strdila in to celo v Flandriji, vsled česar bo obema strankama mogoče spustiti v tek nameravane operacije.

V preteklih letih so pričeli zavezniški meseca aprila z vsemi ofenzivnimi operacijami. Iz tega vzroka pričakujejo tukajšnji častniki mnogostevilne pohode in manjši naskoke še pred sredino bodočega meseca. Ti naskoki bodo pokazali, da je teren orisan, da so došle informacije ter da so na tej in o ni strani vstanovili strategične prednosti v pripravi za večje napore.

Nadalje je zelo vrjetno, da ne bodo vpriporili nikake ofenzive v večjem obsegu pred prvim majem.

To naziranje temelji na poročilih, da se je francoska ofenziva leta 1916 pričela v aprilu, da pa je bila za najmanj dva tedna prezgodnja.

Topov in transportov niso mogli spraviti naprej, da konsolidirajo to je, ojačijo vse ozemlje, ki so ga iztrgali Nemeem iz rok.

Medtem so tekem zadnjih par dni manj razpravljali o nemški ofenzivi na zapadu. Nekateri tukajšnji opazovalci niso bili nikdar pripravljeni, da Nemei dejanski nameravajo vpriporiti nadaljni pohod proti pristaniščem ob kanalu proti Parisu. Tem častnikom se je zdela nemška koncentracija bolj kot defenziven kot pa ofenziven korak.

Prepričani so, da vidi nemški generalni štab vnaprej velik napor zavezničev v tem letu in da odreja vse potrebno da ga uniči.

Dočim se je mnogo govorilo o ofenzivni in neofenzivni glede pričakovane nemške ofenzive, ni bilo nidesar javljenega glede mogočih agresivnih odredb zavezničev. To dejstvo je zbudilo prav posebno pozornost in to radi ponovnih ofenzivnih izjav, da zavezniška črta prekaša nemško glede topov ter moške sile in vspričo stvorjenja najvišjega vojnega sveta, kojega namen je napraviti vojevanje bolj agresivno s strani zavezničev in Združenih držav.

Preej močna ameriška armada se že nahaja v zakopih, in vojni tajnik Baker je namignil, da bo tekem leta 1918 najmanj milijon ameriških vojakov v Franciji.

Vatikan je razburjen.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 8. marca. — Vatikanški krogi so zelo razburjeni zaradi točke v brest-litovski pogodbi, ki zahteva, da Rusija izroči Turčiji armensko ozemlje, katerega je doedaj držala Rusija.

Papežev državni tajnik je naročil apostolskemu delegatu v Carigradu, da naj ukrene vse, da dobi zagotovilo glede usode krščanskega prebivalstva.

Nemci se bližajo Petrogradu.

NEMŠKI UJETNIKI POSKUŠAJO POMAGATI SVOJIM BLIŽAJOČIM SE TOVARIŠEM. — ODPUŠČENI VOJNI UJETNIKI SE ORGANIZIRAJO ZA AKCIJO. — VLADA NE VE ZA MIROVNE POGOJE. — STRAŠNA KAZEN ZA RUSIJO. — SOVJET BO ODOBRILO MIROVNE POGOJE.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Petrograd, 8. marca. — Poskušalo se je poslati proti nemškim vrstam več tisoč odpuščenih nemških vojnih ujetnikov, ki so se razšli po Petrogradu, pa je bilo najbrže prepoznano. Pripravljajo se, da bodo sodelovali s svojimi bližajočimi se tovariši.

Prednje čete nemške armade, ki se pomikajo proti Petrogradu, se nahajajo sedaj samo še tri do štiri dni hoda od glavnega mesta in njih bližina se jasno kaže.

Pronemško mišljenje, ki je bilo v Petrogradu vedno močno, se vedno bolj pojavlja in dvomi se, da se bo kdo postavil v bran, ko se bodo Nemci približali.

Raznesle so se vesti, da je bil vsak nemški vojni ujetnik poučen, kaj je njegova dolžnost storiti, kadar pride nemška armada v predmestje Petrograda.

Splošno se domneva, da imajo izborna organizacija. Inteligentni sloji upajo, da bodo Nemci vpljali in vzdržali red v težkem času, predno bo prišla vpadalna armada. Rusi pričakujejo več nevarnosti od svojih sorojakov kot pa od Nemecev.

Sovražni ujetniki so zivali popolno svobodo, bili so v vednem stiku z nemškimi in avstrijskimi delegati, tako da je Nemčija mogla izvesti vse predpriprave v Petrogradu za končno zavzetje.

Petrograd zdaj mnogo trpi vsled nemških zračnih poletov, poleg tega so pa še druge nepravilne. Do zdaj mesto ni bilo izpostavljeno tolikim nevarnostim kot London, toda razburjale so ga nevarnosti od strani revolucionarnih socialistov in fanatikov, katerim je pomagalo razuzdano vojaštvo.

V zadnjih štirih mesecih je moralo biti prebivalstvo vedno pripravljeno, da jih bodisi po dnevi, ali ponoči, na ulici ali pa v stanovanju zadene kroglja. Mnogo hiš ima v zidu izstrelke. Največ žrtev obeh revolucij je padlo vsled nesrečnega slučaja.

Ob neki priliki so potegnili iz kanalov in reke več trupel. Od oktobra dalje do zadnjega tedna, ko so iz Petrograda pričeli odvajati nemirne elemente pod pretežno zunanjo obrambe, ni bilo niti ene noči, da se ne bi po ulicah streljalo. Vsak dan so ropali po vinskih trgovinah in kletih. Kadar je bila množica pijana in nevarna, so se pokazale na pozorišču rdeče garde in so jih postreljali.

Zdaj pa se situacija naglo izpreminja. Vsakega moškgea, ki je količjak zmožen, postavijo izven Petrograda in ob treh železniških progah, ob katerih prodirajo Nemci, od Petrograda proti jugovzhodu na pol pota do Moskve, od Petrograda do Pskova in ob železnici, ki pelje proti Varšavi in Revalu.

Žene vseh slojev tavajo okoli z praznimi torbicami in obiskujejo trge in pogledujejo v prodajalne, da bi mogle kaj najti za ceno, ki ne bi bila previsoka. Vse banke so pod kontrolo komunistične vlade, ki dovoljuje vsak teden dvigavati le majhne vsote.

Pogosto ni denarja za živež, ako ga je mogoče dobiti. Mnogi trgovci ne sprejemajo papirnatega denarja, katerega je izdala Kerenskijeva vlada, toda boljševiki ga vedno postavljajo na trg. Z ozirom na ta položaj ni presenetljivo, ako mnogo petrograjskog prebivalstva gleda na bližajoče se Nemece kot na ne preveliko zlo.

Petrograd, 8. marca. (Preko Londona.) — Izgleda, da vlada niti ne ve o mirovnih pogojih, kateri so bili podpisani v Brest-Litovsku, dokler ne pridejo v Petrograd ruski delegati. Brzjavke, katere je poslal delegacijski tajnik Karahan, niso jasne; šifriranih poročil pa sploh ni prejeli.

Boljševiško glasilo "Pravda" ostro napada "roparski mir" in pravi: — Delavci in kmetje stoje pred strašno kaznijo. Na čelu Nemecev so najhujši sovražniki revolucije. Černin in Hoffmann hočeta ubiti revolucijo in se ne brigata za to, ali je bil podpisan mir ali ne.

Zaradi tega "Pravda" opozarja, da se mora stati na straži, da se mora držati orožje in da mora biti dežela pripravljena na nov nemški trik.

Vse pa kaže, da bo moskovski kongres sovjetov sprejel preslepljeni mir, ker ni sredstev, s katerimi bi se mogli bojevati z Nemci. Vojna stranka bo sicer močna, toda mirovna stranka bo imela večino.

Na znanje.

Položaj je tak, da ne moremo sedaj nič več pošiljati denarja vojnim ujetnikom in beguncem.

Po novi postavi zamore z malimi zneski podpirati avstrijske, nemške, bolgarske in turške vojne ujetnike, begunce in podanike le tak človek, ki je ameriški državljan, in mora v to svrhu dobiti dovoljenje od War Trade Board iz Washingtona.

Tvrška FRANK SAKSER.

“GLAS NARODA”

(Slovenian Daily.)

Printed and published by the

SLOVENIO PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK SAKHIN, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and address of above offices:
42 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto vsilja list na Ameriko	Za celo leto na mesto New York	\$6.00
in Canada	Za pol leta na mesto New York	3.00
Na pol leta	Za četrt leta na mesto New York	1.50
Za četrt leta	Za inozemstvo na celo leto	8.00

“GLAS NARODA” lahja vsak dan izvenredno nedelj in praznikov.

“GLAS NARODA”

(“Voice of the People”)

Issued every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisni bres potpisna in osetnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagoviti pošiljati po — Money Order.

Pri sprejetih kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnja številka naznanj, da hitreje najdemo naslednja.

Dopisom in pošiljtvam naredite ta naslov:

“GLAS NARODA”

42 Cortlandt St. New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

Zopet Lord Lansdowne.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 9, 1918 as required by the Act of October 3, 1917.

Lord Lansdowne pojasnjuje v svojem zadnjem pismu, da si želi on čim prej mogočega konca vojne, tako da bi bili vojskujoči se v stanu zbrati se okrog zelene mize, kjer naj bi skušali doseči medsebojno zadovoljive dogovore glede različnih teritorijev, ki predstavljajo po njegovem mnenju edini predmet spora.

On hoče, da bi narodi kakor hitro mogoče pričeli ponavljati svoja pregovarjanja, ki se mu zde neobhodno potrebna, kajti to je način, kako so se vojne končavale v prejšnjih časih.

Glede vsakega moralnega principija, ki tvori predmet spora, glede vsakega vprašanja, kako ohraniti svobodo sveta, je videti lord Lansdowne, dasiravno upamo, da dejanski ni, — indiferenten.

On smatra sedanji čas kot zelo pripraven za tako konferenco in to radi zagotovila nemškega državnega kancelarja von Hertlinga, da odobrava štiri osnovne principije predsednika Wilsona kot temelj za bodoča pogajanja.

Sluh lorda Lansdowne je izvanredno oster, a njegov vid je precej — pomanjkljiv.

On lahko sliši vse, kar pravi Nemčija, a ne more videti stvari, katere počinja ista Nemčija. Besede von Hertlinga zvene prijetno v njegovih ušesih, a njegove oči so slepe vspricho dejanj maršala Hindenburga.

— Štirje principiji predsednika Wilsona bi bili zadovoljiv temelj. — je rekel von Hertling, dočim je ob istem času izkreal Hindenburg veliko armado na Finskem ter vrgel Transkavkazijo v roke — Turčije.

— Seveda bomo izpraznili Belgijo, — pravi von Hertling, — a ob istem času gredo možje akcije brez vsakega obzira naprej z izvrševanjem njih programa, da se razkosa Belgijo v dve provinci ter pomeče v ječo junaške Belgijce, ki si upajo protestirati.

Ali lord Lansdowne res ni v stanu čitati v časopisih kaj drugega kot ono, kar pravi Nemčija?

Ali mu morda kak domači cenzor počrni, še predno dobi svoje jutranje časopise, vse vesti glede stvari, katere dela Nemčija?

Ali se nahaja on v duševnem razpoloženju, vsled katerega vrjame vse, kar mu kdo pripoveduje, ne da bi zahteval — dokazov?

Nihče ne more vrjeti takih stvari.

Lord Lansdowne se nahaja v polni posesti svojih duševnih zmognosti. On dobro ve, kaj Nemčija dela in kaj govori. On pa želi, da bi se končalo vojno, ne da bi se poklicalo Nemčijo na strog odgovor, in kadar hoče druge prepričati, da vrjame to, kar Nemčija pravi, skuša s tme le doseči ta svoj namen.

Gospodarstvo na Angleškem.

Da se odpomore kritičnemu pomanjkanju loja v Veliki Britaniji, se je ustanovil komitej, ki naj bi pobiral kuhinjske ostanke, kosti, masčobo, loj in druge mesarske odpadke. Delo tega komiteja je bilo tako uspešno, da pretega vrednost stranskih produktov sedaj na leto — 400 tisoč dolarjev!

Proizvedli so dosti mila, da z njim zakladajo armado, mornarico, bolnice in jetnišnice, pri čemur ostane še dosti za splošno občinstvo.

Kuhinjski odpadki producirajo masčobo, ki je potrebna pri izdelovanju mila, sveč in umetnih gnojil, ne da bi pri tem omenjali glicerina, katerega rabijo pri izdelovanju močnih eksplozivnih snovi. Letna produkcija glicerina iz tega vira zadostuje sedaj za 17 milijonov izstrelkov.

Podmorski čolni.

Problem graditelja podmorskega čolna ni le ta, kako zgraditi čoln, ki se bo potapljal, temveč kako ga napraviti dosti močnega, da se bo mogel ustavljati stalno večjemu pritisku, kadar se nahaja pod vodo.

Zadnja poročila kažejo, da je šlo veliko posadk nemških podmorskih čolnov v svojo smrt v čolnih, kateri so bili v nagliem zgrajeni ter odposlani še predno so jih natančno preiskusili. Vsi ti čolni so podlegli uničujoči teži

vode. — Dok za preiskušanje podmorskih čolnov, katerega je zgradil nek Italijan, major Laurenti, rabijo sedaj v mornarici Združenih držav. Preiskušnjo izvrše, ne da bi se pri tem riskiralo čoln ali pa posadko v globokih vodah.

Ta dok obstaja iz dolge jeklene cevi, ki more prenesti pritisk vode v globini 300 čevljev. En konec te cevi je stalno zaprt, drugi pa je opremljen z neprodirnimi vratmi. Čoln, katerega hočejo preiskusiti, spravijo v to jekleno cev ter zapro nato vrata.

Z močnimi pumpami nato napolnijo veliko cev z vodo, dokler ni pritisk na zunanost tako velik kot če bi se nahajal podmorski čoln v veliki globočini.

Dočim se vrši ta preiskušnja, zasleduje posadka natančno pojav kakega nedostatka ter tudi meri obseg, do katerega se udaja oklep zunanem pritisku. Posadka pomorskega čolna je v stalni zvezi s častnikom, ki nadzoruje delovanje pump in tako je mogoče rešiti čoln, če bi se udal pritisku vode.

Dopisi

Calumet, Mich.

V nedeljo dne 17. svečana je priredilo slovensko pevsko društvo “Slovenec” v hrvatski cerkveni dvorani koncert in gledališki predstavi “Berite novice” ter “Prvi april”. Predstavi in petje je vodil g. Davorin Cvenk, kateremu moramo na tem mestu priznati vodilne zmognosti v obeh oziirih. Svoje mlade pevce je prav dobro, da, skoro bi rekli, dovršeno izvežbal; zakaj lepo in ubrano so nam zapeli vse pesmi, ki smo jih čitali na programu. Glasovi so bili ubrani in čisti, vokalizacija jasna in pravilna. Peveci so nam zapeli med odmori naslednje pesmi: “Slovenec sem”, “Pri zibelih”, “Občutki”, “Domovina” in “Večerna”. Obe igri sta prav dobro uspeli. Vsi igralci so se kar najboljši mogoče potrudili, da ugodno svojemu vodji in predvsem pa navzočemu občinstvu.

Ponekod se je včasih čul glas, češ, da se na Calumetu ne more vprizarjati slovenskih predstav, ker primanjkuje mladih igralcev, ki bi znali govoriti slovenski jezik. Gori imenovani predstavi sta pa dokazali, da temu ni tako. Vsi tisti, ki so se izgovarjali na zgornji način ter vprizarjali angleško igro v slovenski cerkveni dvorani, naj bi bili prišli poslušati in gledat zadnji slovenski igri, pa bi se bili prepričali, da je še med nami zadosti slovenskih fantov in deklet, ki znajo prav lepo in doecela pravilno govoriti slovenskino. In reči moramo, da so vse igralke in igralci prav dobro izvedli svoje vloge. Vsa čast torej vsemu igralnemu osebju, zlasti tistim, ki so imeli glavne vloge!

Koncert in igri, to oboje je privabilo toliko občinstva v hrvatsko dvorano, da je bila napolnjena do zadnjega kotička, kar nas navdaja z upanjem, da se bodo tudi vse nadaljne takšne prireditve našega vrliga “Slovenca” obnesle prav tako dobro in sijajno. Slovensko pevsko društvo “Slovenec” je ta lepi uspeh tako opogumil, da bo ponovil koncert in obe gledališki predstavi v Ahmeeku tisto nedeljo po Veliki noči. Upamo, da bo tudi tamkaj vse polno navdušenega in hvalečnega občinstva.

Kakor čujemo, se nam obeta v Calumetu velika dramatična predstava “Lumpacij vragabund ali zanikrna trojica”. Čujemo, da jo priredi zopet slovensko pevsko društvo “Slovenec”. In ker poznamo to igro, povemo vsem Calumetanom, da se bodo lahko nasmejali na tej igri prav dobro in docela.

Vrlenu slovenskemu pevskemu društvu “Slovenec” pa kličemo: le tako naprej! Le širite prosveto z lepim slovenskim petjem in slovensko igro med nami! Nikar se ne strašite, če vam mede ta ali oni polena pod noge! Vsak vaš nasprotnik bo doživel poraz, zakaj, naš narod je s tistimi, ki predvsem rad goji slovensko pesem in slovensko besedo.

Vaš prijatelj,

Sublet, Wyo.

Pred kratkim sem pisal dopis, da se tukaj na Sublet Mine No. 6 stalno dela vsak dan; sedaj so se razmere preobrnilo in se dela slabo ter imamo dosti neprostovoljnih praznikov. Torej, rojaki, ne hodite sem za delom.

Ivan Mohar.

Lee Center, N. Y.

Namenil sem se tudi jaz nekoliko oglasiti iz naše farmerske naselbine. Slovenec nas je malo. Tukajšnji farmerji se pohvalijo z dobrimi pridelki in tudi jaz se pohvalim, kajti pridelam dovolj, da mi ni treba kupovati in še manjši

se proda. Mleko prodajamo v mlekarno, ki nam plačuje zanj lep denar. Zdaj bodo pričeli delati rujavji šadkor in sirup. Nekateri pravijo, da bodo na sladkorju zaslužili od 500 do 1500 dolarjev in še za svojo vporabo ga bo dovolj.

Ako katerega Slovence veselijo na farme, ima tukaj lepo priliko. Na prodaj so farme različne velikosti ter na lahke obroke. Podnebje je zdravo in dobra pitna voda.

Pozdrav vsem Slovenceem širom Amerike, posebno pa farmerjem, ki naj se večkrat oglašijo. Martin Schutte, R. D. No. 1, Lee Center, Oneida Co., N. Y.

da, predno smo se odpotili v Reading, kjer stanuje nevesta v izloženem oknu v prodajalni Davis Pomery & Steward Co. Ravnatelj je tudi razkladal o neki čudodelni palici očaka Arona, kako je razdelil Rdeče morje na dve plati, so šli Izraelci skozi, ter še druge take reči, katerih pa jaz nisem razumel. Ravnatelj ukaže s palico stopiti v vrsto, nakar zavpaje: “marš!” Zastavonoša vzdigne zastavo, Miha Milošič zagode korajčno bana Jelačiča. Godba je bila precej dobra in kadar se je kaj zmešalo, sem pa jaz od zadaj bolj pritisnil s svojo takoinenovano “Zingo” (dve kuhinjski pločevinski skodelici). Pevec Janez Haramica je zapel pesem: “Hala mila, Jaramica, Haramica vojci, mene luka mene, pta mene, dellemte.” Pesem je posneta po Mihatu iz Kvasice.

Tako z velikim vrščem in trščem priromamo v Reading na glavno cesto Penn Street do gori imenovane prodajalne. Toda vse zastoj: prodajalce so ob nedeljah zaprte; na vrata trkamo, a vse zastoj, nobenega živega bitja ni, da bi nam vrata odprli. Tako vsi strme gledamo pri izloženem oknu izbrano nevesto, ona pa nas; kateri izmed nas je pred njo prišel, tega je bolj gledala. Pri tem pa je naš mladenič Kure izgubil vse veselje do nje, ker si je menda mislil, da ga ne mara, ker je tudi nas ostale ravno s tako prijaznimi pogledi gledala kot njega. Torej tako en čas gledamo ter se med seboj pripravamo, kaj naj sedaj počnemo, kar nenkrat pride mož postavte ter vsakemu enkrat s krepečnem premeri pleča ter nas razkropi na vse strani, tako da se danes ne vemo eden za drugega.

Pa tudi eden za drugega ne bomo vedeli, dokler se ne srečamo vsi zopet na Seyfertu na svojem vsakdanjem delu. To je torej jasni dokaz, da bi se vsakdo pregrešil, kdor bi prelomil peto cerkveno zapoved, koja se glasi: “Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih.”

Torej, cenjeni čitatelji, zdaj vidite, kako je naša “ohcet” splavala po vodi.

Jaz vam naravno povem, da to je moje zadnje poročilo iz Seyferta, čeravno bom še par dni ali več delal; dolgo itak ne bom; to pa radi tega, ker se velikokrat dela čez čas ter moj želodec proti temu jako protestira. Enega večera sem čakal poulično železnice, ko sem se vračal domov ter mi je že tako krulilo v želodec, da me je mimoidoči pes močno obljajal, ker je gotovo mislil, da je kaka štirinogata žival. Bati se je, da ne nastane štrajp pri vseh udih in želodec.

Prihodnjič se že oglašim pravočasno, ako ne iz Seyferta, pa od drugod. Toliko sem poročal o našem ženitvarju; bolje bi bilo, da bi bili čakali do sredpostne srede ter bi raje babo žagali, kot je to navada v starem kraju.

Pozdrav! John Pezdire.

Imperial, Pa.

Kar se tiče dela, ne bom na široko poročal, ker delavske razmere so še nekoliko normalne, le draginja je neznosna kakor povsod.

Poročati pa imam tužno vest, katere je zadela tukajšnje naselbino. Neizprosna smrt je pretrgala nit življenja našemu sobratu ter obče priljubljenemu Andreju Puškar, in sicer po nesrečnem slučajju. Andrej Puškar je bil zastupljen v enem najboljših hotelov v Pittsburghu (Black Hotel). Bil je nastavljen v uradu okrajne promogarske organizacije šte. 5 kot organizator. Dne 18. februarja je bil poklican na Burgetts-town radi neke neprilike med promogarji in bososom. Mimoidoče se je podal v gori imenovano gostišno; da si nekoliko okrepča svoje izmučene žive; zahteval je od natakarja, da mu da kozarček dobre zganja, ali natakter, vedoče ali ne vedoče, mu je dal najhujšega strupa. Kakorhitro je Puškar zavžil dano mu pijačo, ni več drugje spregovoril, kakor: “Kaj si mi...” ter se je nezavesten zgrudil in v teku 25 minut izdihnil svojo blago dušo.

Kako zelo je bil Andrej Puškar pri nas priljubljen, dokazal je njegov pogreb dne 21. februarja. Pripadal je k 4. različnim društvom, katere so se vdeležila posebej ter mu položila krasne vence in evetlice na njegovo prezgodnjo gomilo. Vdeležila so se tudi druga društva, katerih ni bil član. Videli smo tri zvezdnate zastave, katere so žalostno plapolale pred njegovo krsto.

Andrej Puškar je bival v Zdr-

Jugoslovenska **Katol. Jednota**

Ustanovljena leta '898 — Inkorporirana leta 1900.
Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI UREDNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Bx 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO Salda, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNICI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. “M” So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrons Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN BUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

EUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse priložbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: “GLAS NARODA”.

ženih državah od svoje otroške dobe in je bil star šele 36 let; bil je skozi 12 let vposlen pri tukajšnjem promogorovu kot checkweighman in večletni predsednik tukajšnjega krajevnega urada. Bil je neumoren delavec na delavskem in društvenem polju. V zvezi svojih sobratov društva “Prostost” št. 106 SNPJ. je neumorno deloval pri graditvi Slovenskega Narodnega Doma. Zapušča žujubo soprogo, 2 nedorastla otročiča, mater in 6 bratov.

Preminul si, dragi sobrat, ali tvoja dobra dela nam bodo v vednem spominu. Naj ti bo lahka tujazemlja, počivaj v miru.

Alojzij Tolar.

Pismo iz ujetništva.

Sulmona, Italija, 15. jan.
 Dragi prijatelj:
 Prejel sem Vaše pismo in karto. Iskrena Vam hvala, kajti pisma so nam tukaj v največje veselje. Tudi jaz se spominjam na Vas, saj na Slapu sem bil mnogokrat in poznam skoro vse tamošnje prebivalce.

Bil sem vpoklican takoj prvi dan, ko se je pričela vojna. Pustiti sem moral doma 5 malih otročičev in ženo ter iti v boj za našega krutega nemškega tirana, ki je menda največji zločinec, odkar stoji svet. Iskal sem priliko, da jo popijam k našim prijateljem Italijanom in posrečilo se mi je že 2. junija 1915. Tako živim tu v Italiji dobro in čakam na dobri konec vojne ter upam, da bo za nas Slovane bolje.

Tu je nas več Slovencev; domaćih ni; so menda največ v Rusiji. Od doma prejemam pisma, pa so zelo redka. Pišete mi, kako uslugo bi mi mogli napraviti. Iskrena Vam hvala za Vaše dobro srece. Ne morem si kaj izbrati; najraje bi imel časopis, a teh ne dobimo. Za denar ni ravno sila, ker imam kot korporal 30 et. na dan. Kaj več si ne morem misliti, kdaj bo prišel čas povračati.

Kako je v naši domovini, malo vem; najbrže veste Vi več iz časopisov.

Prvi ste se Vi oglašili; srčna Vam hvala. Onih pa, ki sem jih iskal, jih še ni do sedaj. Mogoče se mi skrivajo, a upam, da mi bodo potekli ti otožni časi tudi brez njih, kajti kolo sreče in nesreče se vrti.

Vljudno Vas prosim, pošite mi še kaj.

Iskren pozdrav Vam pošiljajo vsi tukajšnji Slovenci, ki so največ Štajerci in Koročci.

Sprejmite pozdrav od Vašega rojaka in prijatelja

Mihaela Wales, prigioniero di guerra, Caserma Umberto I, Italia.

Ameriška ladja se je vrnila.

Buenos Aires, Argentina, 7. marca. — Ameriška barka Normandy, katero so smatrali za izgubljeno, se je danes srečno vrnila v neko južno-ameriško pristanišče. Oaplula je 24. avgusta in od tedaj se ni o njej več slišalo.

ZAHVALA.

Tem potom se zahvaljujem rojakom in članom društev: Slovenski Bratje šte. 47 SDPZ., sv. Jožefa šte. 21 KSKJ. in Avelski Vrh št. 292 SNPJ., ki so položili krasne vence na krsto mojega raniškega sopraga

VALENTINA OBED

in mu priredili krasen pogreb. Ranjki je bil član društva št. 47 SDPZ. in št. 21 KSKJ. Ostane naj vsem v dobrem spominu.

Žalujoci ostali:

Franciška Obed, sopraga.
 Mihael in Daniel, sinova.
 Marija, Elizabeta, Ana in Margareta, hčere.
 Avella, Pa., 5. marca 1918.

POZOR ROJAKI!

Najuspešnejše mazilo za šenske lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila sra- stejo v čtih tednih krami gosti in dolgi lasje kakor tudi moški krami brki in brada in ne bodo odpadali in ostveli. Revmatizem, koščobni ali trganje v rokah, nogah in v križu, v oseh ineh popolnoma odpravim, rane oklepine, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurja očena, osebine in par dnevih popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravilo brez uspeha rabil mu jamče za \$5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem zastonj. Krasni Zopet KOLEDAR za leto leto 1918, pošljite 4 cente za poštnino.

JAKOB WAHČIČ,

6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

SLOVENSKO-HRVATSKA Restavracija

A. ZUPANČIČ, lastnik,

prilporeča tukajšnjim rojakom svojo novo urejeno restavracijo. — Izvrstna posrežba. — Domača kuhinja. — Glasovir na razpolago. Ugodno sestajališče Slovencev in Hrvatov.

443 East 84th St., New York City.
 (Med 1. Avn. in Ave. A.)

Razlika med boljševištvom in socijalizmom.

PROGRAM LENINA IN TROCKIJA, KI NIKAKOR NE PREDSTAVLJA VLADE POTOM NARODA, DEJANSKI UNICUJE VSE SVOBODO ČLOVEKA TER VSAK NAPREDEK DEMOKRACIJE. — ALBERT THOMAS, PRAVI SOCIJALIST TER VODITELJ TE STRANKE V FRANCIJI.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

To, kar se je zgodilo v Rusijo, odkar je bil strmoglavljen car, je tako groteskno, da bi se mi vsi temu smejali, če bi ne bilo obenem tako — tragično.

Za groteskno krinko, ki se imenuje revolucijonarja Rusija, pa se nahaja narod 200,000,000 duš, ki je zbežan, izstradan in uničen vsled cele vrste nesrečnih zgodovinskih dogodkov.

Is ruske prošlosti.

Prvi teh dogodkov je bilo stvarjenje ruskega carstva pod Petrom Velikim, — to je carstva, katerega niti on niti njegovi nasledniki niso bili v stanu vladati primerno, dočim je bil zadnji dogodek oblika vlade, katere niti Rusi od danes niti oni od jutri niso v stanu in pripravljani sprejeti.

Pri strmoglavljenju carja, najbolj avtokratičnega izmed vseh vladarjev, je izjavil princ Lvov, ki je stopil na čelo provizorične vlade, da se bo Rusija izpremenilo v ustavno monarhijo, kajti to je baje — najboljša oblika vlade, po kateri Rusiji hrepeni.

Komaj pa je pričel s delom v tej smeri, je Kerenski — oportunističen socijalist — ali kot ga je nazval Lenin "krotek socijalist", strmoglavil Lvova ter izjavil, da bo Rusija — republika.

Boljševiška vlada.

Predno pa je novica o novem režimu dospela do skrajnih meja dežele, pa so boljševiki že vsilili svojo vlado Rusiji do meja, do katerih je segala njih moč.

Zgodovina nas uči, da oblike vlade niso slučajne in da ima vsak narod v glavnem tako vlado kot jo potrebuje in kot jo — zasluži; da gre pred izpremembo od ene do druge oblike notranji boj, ki je posledica razvoja naroda — razvoja v smeri proti večji prostosti vsled stalno izboljšane vzgoje ljudskih mas.

Ruske mase in samovlada.

Kar bi v navadnem teku dogodkov vzelo sto let, da se razvije, namreč razvoj iz avtokratičnega carstva v socijalistično republiko, se je razcvetelo na prisiljen način v roku tolikih dneh in kot evetka, ki se prisiljeno prezdodaj razcvete, tako razpada tudi Rusija na kose.

Celo če človek priznava, da je moderna civilizacija pospešila korak zgodovine, da se je vsled visoko razvitih prevoznih sredstev tudi pospešil pohod dogodkov, celo če priznamo vse to, je še vedno nepojmljivo, da neuka masa ruskega naroda preko noči dozorela ter bila pripravljena za — socijalistično republiko.

Vprašanje, če so mase pripravljene za samovlado, je bilo ono, ki se ga je vedno stavilo socijalistom in na katero vprašanje ni mogel inteligenten socijalist pošteno odgovoriti samemu sebi.

Vsled tega so socijalisti vsepovsod agitirali za prisilno in prosto vzgojo otrok ter ustanovljali po celem svetu večerne šole, kjerkoli je bila kakava socijalistična skupina in sicer v namenu, da pripravijo mase za — samovlado.

Vzgoja mase je bila in je glavni cilj vseh dobrih socijalistov.

— Nepismenost, ignoranca sta sovražnika vsakega napredka, — je star socijalistični rek. Če bi mogel kdo zbrati statistike v tem oziru, bi našel, da jemljejo iz vseh knjižnic najmanj tri četrtine vseh resnih knjig možki in ženske socijalistični tendence.

Razredna zavednost ne more priti brez natančnega poznavanja zgodovine ter ni najti bolj pripravih vernikov v teorijo evolucije kot so razredno zavedni delavci.

Lenin in Trocki.

In nato, nalik strelji iz jasnega neba, je prišel edikt Lenina in Trockija:

— Neliterarna Rusija, plazeča se še po vseh štirih, naj vstane ter naj ne bo le gospodar drugim bolj naprednim deželam, temveč tudi stopa med njimi. Služi naj kot vzgled, kot vodnik celega sveta med skalami in prepadi svetovne zgodovine.

Ruski narod je storil svoje najboljše, da igra to svojo ulogo. — Medved je skušal hoditi kot — človek.

Rusi so postali — socijalisti, ko se jim je tako ukazalo prav kot so postali kristijani, ko jim je to ukazal — pred več kot tisoč leti Rurik, ustanovitelj ruskega cesarstva. Bistveno se Rus do danes ni izpremenil. Ostal je dovtetno, melaholično bitje, s redkimi izbruhi revolucijonarnega duha.

Tako bitje je bil on vedno ter bo še ostal za — dolgo časa.

Kerenski, Lenin in ustavodajno zborovanje.

Takof po strmoglavljenju carja se je določilo od strani provizorične vlade, da se skliče ustavodajno zborovanje, na katerem naj bi bila zastopana cela usija in kjer naj bi se določilo bodočo obliko vlade v deželi.

Ko je vzel Kerenski vajeti v roke, je za določba še vjelja in pospešilo se je pripravljajna dela. Lenin pa je bil nestrpen ter je dolžil reakcionarne profesorje, odvjetnike in Kerenskija ter vse Manjševike, to je evolucijonarne

HENRY MINOR, član Liberty Loan publ. urada.

socijaliste stremjenja, da preprečijo izraz narodove volje potom ustavodajne skupščine.

To, kar se je zgodilo, ko se je sestala ustavodajna skupščina, predstavlja najbolj temno stran v zgodovini revolucijonarne Rusije. Ko glasovajne ni izpadlo v prid boljševikom, so razbili ustavodajno skupščino s prav tako majhnim obzirom na izraz narodove volje kot ga je — imel car, ko je razpršil prvo in drugo durno, ko slednje zastopstvo ni hotelo delati soglasno z njegovimi željami.

Tako sta dve skrajno ekstremni obliki vlade postopali na ravno isti način vsprico sličnih okoliščin z razliko, da so rabili boljševiki strojne puške bolj uspešno proti narodu, kojega volji so bili baje pripravljeni slediti, — proti istemu narodu, za katrega so zahtevali diktatorstvo nad Rusijo.

Boljševiki in ruski razredi.

Koga zastopajo boljševiki po njih lastni izjavi? Boljševiki so komunistična stranka, ki predstavlja najprvo dminarje, neizučene delavce; drugi vse take delavce, ki imajo polno razredno in politično zavest in konečno kmete brez zemlje ali skoro brez zemlje.

Ti razredi se zavzemajo za neposredno udejstvovanje socijalizma. Njih pojem socijalizma je — republika, kateri naj vlada svet delegatov delavcev, vojakov in kmetov. Moč vlade mora biti popolnoma v rokah — socijalistov.

Vsako oficijelno organizacijo v deželi morajo voditi sovjetni delgovat delavcev, vojakov in kmetov.

Boljševiki zahtevajo, naj se skliče ustavodajno zborovanje. Resnična naloga tega zborovanja je povečati silo sovjetov delegatov ter organizirati in oborožiti — delavske mase.

Da se odpravi stalno armado, naj volijo vojaki sami svoje častnike in vojaki naj nadzorujejo dela in povelja častnikov ter jih odpuščajo brez priziva.

Vsa zemlja mora biti takoj konfiscirana ter izročena kmetom.

"Diktatorstvo proletarijata".

Te navedene zahteve so le nekatere iz programa boljševikov v režimu, ki sta ga Lenin in Trocki nazvala "diktatorstvo proletarijata".

Ta socijalizem v "republiko, vladani od sovjetov delegatov delavcev, vojakov in kmetov", je popolnoma nova razlaga socijalizma.

Leninu je to vse dobro znano, a ker se je hotel prilizniti masam ter pridobiti njih zaupanje, jim je obljubil diktatorstvo; — je obljubil sužnju ne odprave suženjstva, temveč bič v njegove roke, da more osvetiti samega sebe za pretekle krivice.

— Vladna moč mora biti popolnoma in direktno v rokah socijalistov!

Kako so mogli to boljševiki določiti, predno je dalo ustavodajno zborovanje izraza volji naroda? (Konec prihodnjič.)

Angleško napredovanje v Palestini.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 8. marca. — Angleški vojni urad naznanja, da so angleške čete ob čisti Jeruzalem-Nabulus, severno od Jeriha, svojega petega sina princa Oskara fronti tri milje globoko.

Finski kralj.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 9, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 8. marca. — Kakor pravi "Exchange Telegraph", je finska vlada naprosila nemškega cesarja, da naj postavi svojega petega sina princa Oskara za finskega kralja.

W. S. S.

Vojno-varčevalne znamke pomemijo: dolarje — na banki in preskrbovanje ameriških vojakov v zakopih.

Ako kupiš vojno-varčevalno znamko, skrbiš za svojo bodočnost in braniš čast dežele.

Z denarjem, ki ga najsigurnejše naložiš, delajo Zdr. države municijo, grade ladje in preskrbujejo ameriške vojakove.

S tem, ako kupiš vojno-varčevalno znamko, zadaš kajzerju udarec in si — kar tudi ni tako brezpomembno, — celo plačan za to!

Posebnosti iz zgodovine Zdr. drž.

DRŽAVLJANSKA VOJNA, KI JE ZAHTEVALA TOLIKO ŽRTEV TAKO GLEDE DENARJA KOT GLEDE ČLOVEŠKE KRVI, BI BILA LAHKO KONČANA ŽE V PRVEM LETU, ČE BI BILE ZVEZNE ČETE OBOROŽENE S PUŠKAMI, KATERE SE POLNI OD ZADAJ.

Pred sedanjem veliko vojno so bojni prizori v kinoglediških predvsem kazali infanterijski in artilerijski o-genj iz Državlanske vojne. Ali je že kdo videl kino-sliko, ki bi kzaala vojake iz Državlanske vojne, ki bi basali puške ter streljali z njimi kot so to dejanski delali?

Proizvajalci kino-slik kaj radi vprizarjajo bitke pri Gettysburg, Vicksburg in Atlanti ter vse dinamične naskoke in obrambe: — vojake za zakopi, ki streljajo s — strojnimi puškami, ki vprizarjajo naskoke ter streljajo pri tem po desetkrat na minuto, brez vsake ovire na poti.

Nikdar pa se ne vidi vojaka, ki bi odgrizel svojo patrono ter stresel smodnik v žrelo svoje muskete.

Vendar pa je še na tisoče vojakov iz Državlanske vojne, ki bi mogli pokazati proizvajalcem kino-slik, kako so dejanski basali puške ter streljali pri Gettysburgu, kako se jih je izurilo v taktiki, "kako so prijemali naboj s paleom ter naslednjima dvema prstoma ter ga stavili med zobe", kako so trgali papir, — kajti vse patrone so bile narejene iz papirja — ter suli smodnik v puško, kako so zabasali papir in kroglo, vzeli v roko železno palico ter za bili naboj, stavili na ponvico kapsulo ter sprožili.

Najbolj izurjeni je mogel na ta način ustreliti trikrat v minuti. Večina vojakov pa ni mogla streljati pogosteje kot dvakrat na minuto.

Če so bile sploh katere puške, katere se je polnilo od zadaj, pri Gettysburgu, so se nahajale v rokah par kavaleristov, vendar pa se ne čita ničesar o tem v poročilih.

Ena nerazumljivih stvari Državlanske vojne ter presenetljivo žalostna v perspektivi sedanjih dni je ta, da ni vlada Združenih držav oborožila svojih vojakov z modernimi puškami, dokler niso potekla tri leta in tudi potem le majhno število teh vojakov.

General Edvard P. Alexander, graduiran z West Point akademije, je bil načelnik artilerije v Longstreet-ovem armadnem zboru ter vodilna avtoriteta na tem polju v armadi generala Lee. V svoji knjigi "Vojaški spomini konfederiranece" piše:

— V prvem času (Državlanske vojne) smo imeli velik trubel z brezkonožno raznolikostjo orožja in kalibrov, katere se je rabilo in le deset odstotkov je bilo navrtanih pušk, dočim je bilo ostalih 90 odstotkov gladko vrtanega tipa starih musket. Prvih deset odstotkov je bilo kalibra .58, kar je bilo regulacijsko orožje za infanterijo Združenih držav.

Bilo je precej malega orožja, katero se je polnilo od zadaj, izdelanega na severu, a nobeno ni našlo odobravanja vlade Združenih držav, dasiravno bi številni tipi lahko predstavljali zelo strašna orožja.

Po enem letu ali dvemi se je pripustilo nekatere najboljše vrste pušk, katere se je nabijalo od zadaj; v nekatere kavalerijske polke in zdrava pamet in skušnija sta polagoma izsilila priznanje tega orožja.

Leta 1864 se je sprejelo Spencer-jevo karabinko kot regulacijsko orožje za zvezno kavalerijo in do jeseni istega leta so se pojavile tudi že brigade infanterije, opremljene s temi novimi puškami.

Iz tega vzroka se tudi lahko sklepa, da bi bila Državlanska vojna lahko končana že v prvem letu, če bi bila zvezna infanterija oborožena s prvega pričetka celo s puškami, katere se nabija od zadaj in ki so bile na razpolago leta 1861.

Kak presenetljiv prizor nam pričara oči ta zadnja izjava generala Alexandra!

Vojna, ki je trajala štiri leta, bi bila lahko končana v enem letu, če bi vlada opremila vojakove s primernimi puškami!

Zakaj ni vlada tega storila?

Vprašajte "sile teme", ki zapovedujejo izdajstva, — plenjenje in grafi!

Vprašajte sistem — birokracije, šupidnosti in — ignorance!

Peter Zgaga.

ZAPADNA FRONTA.

Nemci so v veliki stiski, mačkasti po vsaki noči, ker zavezniki jim dajo vsak večer po svoji moči Haig & Haig in Wilson whiskey.

IZ NEMCIJE.

Na Nemškem imajo iz časnikov hlače. Pa pride sinko k očetu in plače: Oče sleči jih in jih obrni naice, prečitl sem že vse dneвне novice.

Predno gram lačen spat in leč bi še rad videl "funny page".

AVSTRILJA IN RUMUNSKA.

"Delaj, vladaj, ščuvaj, draži" je naloga Avstro-Hunske. "Kjer je zdravo, tam pomaži; kjer je rana, pa poičaji; da je zdravo". — In tako bo povelečan rod Rumunske.

Severova zdravila zdravijo zdravje v družinah.

SPOMLADANSKI IZPAHKI

so občajno v zvezi z bolelimi, pekočimi in erbečimi občutki na koži, ki upljuje zelo neprijetno na bolnika. Včasih se teh izpahkov kar prenašati ne more. Kar pri tam želite, je, da bi vam kmalu odleglo. Vzemite v takih slučajih kakšno uspešno mazilo. Mi vamo že izkušnje, da je

Severa's Skin Ointment

(Severovo Mazilo za kožne bolezni) izvrstno zdravilo pri takih izpahkih na koži, ker vam haki kožo in manjša srbenje. Izvrstno mazilo zoper lišaje, kraste, garje, zapake, luskica in razne druge bolezni na koži. Cena 50c. Na prodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

SLOVENC!

Naprej zastava slave na boj junaška kri! Za blagor Cile, Karla naj puška govori.

To mora peti narod Slovenski, a brez mej je želja v njega sreč, da pel bi svoj "Naprej"!

NOVOPEČENI 'JUGOSLOVANI'.

Pa pravijo, da je ni sloge. — O, je, in vsi, ki so dvomili o nji, naj bi globoko vzdihovali.

"Amerikanski Slovenec" se je zedinil s "Slogo", in še par drugih iz sklade zve, v katero so lani pljuvali.

PEČLARJEM.

Veste, fantje vi, pečlarski, le korajže je potreba, na bo kmalo samostarski stan potreboval pogreba.

Kaj iskali bi po listih, žen, deklet in druge robe? Vsaka dobra je. Le tistih ne, ki znajo vse narobe.

PRIJATELJU V ALBUM.

Hej Čegare, kaj bi s tabo? Zgaga se je že oglašil, pa bi še ti kaj pokvasil, če si še za kako rabo.

Morda se bojiš gospode kutarske in posvetnjaške? Morda misli nazadnjaške so preveč storile škoda in izpraznile posode, kjer si včasih um imel? Bodi srečen in vesel, kar si joliet-čikaške butare na pleča vzel.

IZ NEW YORKA.

Za večjo božjo čast

za večjo posvetno oblast

za svojo privatno slast

se vozi agitator

in protireformator

kot sveti Elija

v ognjenem vozu.

Pa ga samo zato tako zbija

da bi ne vedele ovce

kar že vsakdo dobro ve,

namreč: da je "kozu".

Najnovejši zračni šport.

Streljanje na balone v oblakih je stopilo v vrste ameriških športov in sicer kot dostojna zabava za gospode, ki imajo sredstva ter primerno rdečo kri. Uvedlo se je ta šport v južni Californiji in nekateri gospodje iz Los Angeles so med prvimi pristaši tega športa.

Streljanje na balone se izvrši s pomočjo aeroplanov ter je ta šport le skrajno moderna prirojitev stare angleške gonje. Pestro pobarvane balone se spusti v zrak in sicer v skupinah po 25 in loveci sledujejo te balone v aeroplanih.

V športu se združuje razburjenje lova z onim vožnje v zraku in sicer z največjo naglico. Eden izmed vdelezenecv je pred kratkim izstrelil dvanajst izmed 25 balonov.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA

"GLAS NARODA", NAVEČNI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽ.

"Lepa švicarska deklica"

DETEKTIVSKA POVEST.

Ali more izginiti človek iz zemljskega bivanja sredi najgostejše obljude mesta, ne da bi zapustil za seboj kakršnokoli sled?

To je bil problem, zvečan a skrivnostnim izginitjem Johna O'Conner, nekakega sodomera, katerega se je zadnjikrat videlo živega, ko je šel preko London Bridge nekake večera v avgustu pred približno eno generacijo.

Londonška policija je izjavila, da ni le mogoče, da bi človek izginit, ne da bi pustil za seboj tudi najmanjšo sled glede svojega bivanja, temveč da so taki slučajji celorečno v seznanjih londonskih policijskih postaj.

"Stari mož" Fox s Scotland Yarda (glavna policijska centrala v Londonu) je zmalj s svojo glavno ter ni bil istega mnenja. Rekel je, da bi vsak slučaj, v katerem je kak človek izginit, zasledoval do konca ter ugotovil usodo pogrešane osebe, če bi se mu dala na razpolago neomejen čas ter dovolj denarja.

Slučaj J. O'Conner-ja je bil naravnost izzivanje za starega raziskovalca in glavjarja slavne detektivske organizacije. Lotil se je vsled tega zadeve z več kot običajnim navdušenjem. Ko se mu je povedalo, da ni nobene točke, pri kateri bi lahko pričel, se je pričel zanimati za stvar še veliko bolj kot prej. Posameznosti, ki so bili znane v pričetku preiskave, se lahko navede v kratkem. O'Conner je bil splošno znan ob celi vodni fronti. Pred dolgim časom se je bil seznanil z neko Marijo Raux, lepo švicarsko deklico, ki je bila preje u službeno pri vojudinji iz Sutherland. O'Conner se je zaljubil v deklico, ki je posevala veliko pozornost na jo konečno vprašal, če ga hoče za moža. Marija ga ni naravnost zavrnila, a je temu nasproti zavlekla celo stvar na nedoločen termin. O'Conner je med tem časom od druge strani izvedel, da se sestaja Marija z nekim Samuelom Manning, uslužbenecem Great Western železnice. Ko je dospelo tekmovalje med obema možkoma do svojega vrška, se je Marija poročila z Manningom. O'Conner, ki je bil dobre narave ter optimističnega razpoloženja, je vzel svoj poraz zelo filozofično. Ostal je prijatelj obeh, tako gospoda in gospe Manning ter se je precej pogosto oglasil pri zakonskem paru.

Omenjena večera v avgustu je omenil O'Conner dvema svojima prijateljema, da je namenjen na Minerva Place, Bermundsey, kjer naj bi obojeval v družbi obeh Manning. Ta dva prijatelja sta ga srečala, ko je šel preko London mostu. Oba ga nista nikdar pozneje več videla živega. Mrs. Manning, katero se je pozneje izprašalo, je priznala, da je O'Conner istega večera bdeoval z obema in kazala je veliko presenečenje, ko se ji je poedalo, da se on ni vrnil domov.

Prišla sva k vratom, da se posloviva od njega. — Je rekla, — in njegovo zadnje besedo so bile: — Sedaj grem domov ter upam da bom dobro spal, kajti jutri imam pred seboj dan tretjega dela. Pretekla sta dva tedna po skrivnostnem izginitju sodomera, ko se je celo zadevo poverilo staromu Foxu. Takoj se je napolil v stanovanje Manningov v Bermundsey ter našel, da se je stanovanje med tem časom izpraznilo. Detektiv je vzel s seboj svojega pomočnika, Dennisa Duffey-a in ko se je našlo vrata in okna zaprta, je rekel slednji v tonu razočaranja:

— Mislim, da ustavlja to vaš preiskavo takoj v prvem pričetku? — Ravno nasprotno — je rekel veteran, ki je pri tem pomembno nakremil usta. — To me le še budi k novim naporom. — Kaj pa nameravate storiti? — Je vprašal Duffey. — Pričakati natančno celo hišo — se je glasil odgovor.

Fox je dobil ključ od agenta z zemljišči ter pričel s svojo natančno preiskavo. Prišel je na vrhu hiše ter preiskaval polagoma navzdol, skrbno in smotreno. Nobena stvar ni ušla njegovi pozornosti. Pogledal je v vsako omaro v vsak kot in vsako luknjo v dimniku. V eni omarici so pustili par kosov stare preproge in tudi te kose je dvignil, če bi mogel naj-

ti pod njimi kako stvar. Trgal je celo papir raz steno. Duffey mu je pomagal pri tem delu, a še predno sta dospela do prvega nadstropja je bil videti pomočnik precej nevoljen vsled celega postopanja.

— Vesel sem, da sva pri kraju, — je rekel ter pričel zdehati. — Ničesar ne bova opravila tukaj. — Nisem še pri koncu, — je rekel stari detektiv ostro. — Pričakati moram še celo klet.

Tako sta torej šla oba v prtiličje in v klet. Takaj je stari detektiv posvetil raziskavi očitno še enkrat toliko energije in pozornosti kot je posvečal ostalim delom hiše. Štramba za premog v prednjem delu kleti je bila napol zalozena s kurivom. Fox je obrnil kos premoega za kosom. To je vzel precej časa in vsi naporu so se izkazali kot brezuspešni. Nato je odšel v zadnji del kleti, katerega se je rabilo kot nekako kuhinjo v prtiličju. V trenutku, ko je vstopil, je pobral s tal kos suhe mavte.

Takoj se je spustil na roke in kolena ter pričel trkati na mavto ki se je nahajala med posameznimi kamenitimi ploščami poda. Njegove ostre oči so takoj zapazile važno posameznost. Dve teh plošč mahl nista bili v enaki višini in natančna preiskava je pokazala, da se je obe plošči pred kratkim premaknili s prvotnega mesta. Dvignili so obe plošči in Fox je pričel kopati na mestu, ki se je nahajalo pod tem ploščama. V teku polovice ure je našel okostnjak. Meso je bilo razjedeno od neke razjedajoče tvarine, a napačne zobe v lebanji je neki londonski dentist označil kot zobe O'Conner-ja.

Ko je na ta način dobil skupaj svoje dokaze, je detektiv takoj zatem obiskal stanovanje O'Conner-ja. Izvedel je, da se je Mrs. Manning oglasila tam v noči, v kateri je O'Conner izginit. Imela je s seboj ključ, s katerim je šla v sobo O'Connerja. Tam je bila skrinjica za denar in majhni blagajni in to skrinjico so nasilno odprli ter vzeli iz nje vsebino.

Pozneje je detektiv izvedel, da je štiri dni pozneje Mrs. Manning zapustila Minerva Place v nekem izvoščku. Voznika se je našlo in ta je dal informacije, na podlagi katerih se je razkrilo neki kovčeg na postaji South-eastern železnice. Ta kovčeg je vseboval med drugimi stvarmi tudi sveženj pisem, ki so kazala, da je O'Conner nadaljeval s svojimi pozornostmi do ženske, ki ga je bila zavrnila.

Kmalu nato se je izvedelo, da je odšla Mr. Manning na Skotsko. Fox se je nahajal v posesti dobrega popisa te ženske. Vedel je tudi kake vrste obleko je nosila, ko je zapustila Anglijo. Vedel je nadalje tudi dejstvo, da je bolj moške zunanosti in kreten in da je imela bradavico na svojem podbradku. Čudno je, da so pri celi tej zadevi oblasti iskale Mrs. Manning, ne pa njenega moža. Vzelo se je kot ugotovljeno dejstvo, da je njen mož slabši in da je v najhujšem slučaju sokrivi svoje žene, ki je bila brez dvoma moderna, a srevda umazana Lady Maabeth.

Prišlo se je jo je v Edinburg, Skotska, potem ko se jo je identificiralo po bradavici na podbradku. Vsled informacij, katere je nudila ona sama, se je prijelo tudi njenega moža. Prevredlo se je oba v Anglijo in potem sodnijske obravnave se je dokazalo, da sta skupno umorila sodomera v namenu, da se polastita njegovega denarja. Porota je oba spoznala krivim, ne da ni se dvignila s svojih sedežev ter se posvetovala in oba sta bila v primernem času "obesena za vnet, dokler nista mrtva". (Oficijelna fraza angleškega kazenskega zakonika se namreč glasi pri smrtni obsodbi: — Hanged by teh neck until dead. Opom. prev.).

Nemiri v Kristijaniji. True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917. London, Anglija, 7. marca. — V Kodanj so prišla časnikarska poročila o nemirih v Kristijaniji, kjer je bilo mnogo aretiranih. Množica je navallila na pekarne in mesnice; tudi pred poslansko zbornico se demonstrirali.

Povesti o špijonih.

PAVLINA CUSHMAN, igralka špijona.

Gledišče v Louisville, Ky. je bilo nabito polno nekake večera leta 1863. Nastopila je namreč Paulina Cushman, neka igralka iz New Orleansa, v neki novi ulozi kot prva junakinja.

Državljska vojna se je nahajala takrat na svojem vršku. Država Kentucky, nalik ostalim območnim državam, je bila nominalno zvesta Uniji, a je bila polna takih, ki so simpatizirali z južnimi državami. Louisville pa je bilo središče konfederacijskih komplotov. Poikovník Moore, profos-maršal vlade Združenih držav v tem mestu, ni mogel priti uspešno v okoli vsev tem zarotam.

V takem času bi kaka igralka in severnih držav komaj našla prijazen sprejem v Louisville. Paulina Cushman pa je bila deklica iz Louisiane in govorilo se je, da so vse njene simpatije na strani konfederacije. Res j e bilo, da je preživela veliko svojega časa na severu. Kljub temu pa se je vedno vračala na jug na svojih gledaliških turnejah.

Tekom nekake banketnega prizora tekem igre dotičnega večera v Louisville, je prišla za časo v in na ter stopila tik pred oder. Nje oči so blestele in rdečica ji je zalivala lice.

Z močnim in navdušenim glasom pa je nazdravila Jeffersonu Davisu, (predsedniku konfederacije ter sijajni zmagi njegovih ustaških armad. Za trenutek je bilo občinstvo tako presenečeno, da ni dalo glasu od sebe. Nato pa je nekako tisoč mož skočilo na noge ter pričelo divje nazdravljati. Nazdravljali pa so, ker je dala Paulina izraza njih lastnim čustvom. Konečno pa se jo je obdučevalo tudi radi njene izvanrednega poguma, da je izustila tako zdravico v mestu, kjer je ležala unijska posadka.

Če bi kaka igralka v New Yorku leta 1918 z odra nazdravila kajzerju, bi ne moglo biti občinstvo bolj presenečeno in ozlovoljeno kot je bil takrat lojalni element v Louisville. Celu mesto je bilo razburjeno.

Se v isti noči je dal poveljnik Moort aretirati Pavlino, ji zapretil z ječo kot izdajalki svoje domovine ter jo pogljal nato sramotno z države Kentucky. To je bilo zadosti za Jug. Vest o tem dogodku se je razkrila vsespovsod. Povsod pa se pozdravljalo Pavlino kot mučenico za stvar konfederacije, mučenico, ki si jo uničila svoje lastno kariero ter riskirala celo ječo radi svoje ljubezni do stvari juga. Bila je junakinja, — oboževana, ljubljena in protežirana. Vsa vrata in vse roke južno od Mason-Dixon črte so bile odprte zanjo.

Paulina Cushman je storila kaj premeteno stvar. Skozi vse ta čas je bila namreč unijska špijona. Ona in polkovnik Moore sta vprizorila celo glumaško zadevo nazdravljanja Jeff-Davisu in njegene izgona iz države Kentucky. Storiła pa sta to, da bi ji jug boljše zaupal. V tem pa sta tudi bila uspešna.

Od tega časa naprej skozi več mesecev, je mogla dobiti Pavlino od konfederiranih katerokoli informacijo, ki si jo je želela. Južni častniki, južne civilne oblasti so ji zaupale številne dragocene vladne tajnosti. Pokazali so ji celo sezname tajnih pristavev južne stvari ter imena agentov v različnih mestih.

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE.

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljave, s številka mi, kakor so označene pod imenom, naj blagovoltijo namaniti prej komogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katere smo jim poslali, so se nam povrnila.

Tvrška Frank Sakser.

- Bachnik Frank No. 329639
Grgurič Blaž No. 260573
Samide Frank No. 330721
Bartol J. No. 330733
Gubert Giuseppe No. 323085
Sintič John No. 330762
Bear Dan. No. 260636
Kastelic John No. 44708
Spaniček Hori No. 328894
Bosma Mary-Miss No. 330062
Kovač Frank No. 260641
Starčević Johana No. 331070
Bobič Vajo No. 260568
Merkun Anton No. 331355
Tehler Anna No. 328896
Boičkovič Djuro No. 200581
Mikolich John No. 328252
Turk Charles No. 330351
Braun Mary No. 260643
Oswald Joe No. 260621
Turk Ivan No. 260647
Elander Vincenc No. 206241
Pintar No. 330648
Turk Jernej No. 329741

velo in to radi nezadostnega poznavanja postopanja z ranami, in strašne epidemije so vseh iztrebile polovico ostalih vojakov. Tega pa se nikakor ne more reči glede sedanje vojne, vsaj v kolikor pride v poštev zapadna fronta.

Inakulacija, cepljenje in izoliranje slučajev z nalezljivimi boleznimi: — se to rešuje možko silo sveta do velikega obsega. Čim dalje pa traja vojna, tem manj je povoda za strah, da se bodo zopet pojavile velike kužne bolezni preteklosti. Koze, legar, kolera in tetanus, vse te strašne bolezni, so sedaj pod našo kontrolo.

Uspešno se zdravi sedaj rane, kojih obseg, položaj in stanje bi spravljalo v zadrego največjega operatorja še nedavnega časa. Raz ventega pa so sredstva, katera uporabljajo današnje dni, naravnost presenetljivo priprosta. Absolutna čistost, popoln mir in pogosto namakanje ran so glavne stvari. Nekaj navadnega je ozdravljenje človeka s krogljivo v sru, z drobecem granate in možgane ali s krogljivo strojno puške skozi tilnik.

Zdravniki so se imeli baviti s številnimi novimi problemi, med katerimi je bil najbolj važen oni učinkovanja modernega vojevanja na človeški živčni sistem. Nepopisljiva sila, ki postane prosta vsled najnovjših eksplozivnih snovi, je imela dokazano škodljiv učinek na živce vseh narodnosti. Značilo je, da so se višje civilizirani bojevniki bolj zamogli ustavljeni učinkovanju teh razstreljiv kot pa voja ki iz napoli civiliziranih dežel.

Na ta način so zasledili večje število bolezni, katere je treba šele preiskati. Tako je naprimer še vedno odprto vprašanje, če je smatrali nekateri teh živčnih bolezni za posledico dejanske poškodbe telesa ali le za učinkovanje grozot vojne na človeškega duha. Slučaji naravnost čudovitih ozdravljenj so mnogostevilni.

V dnevih, ki bodo neposredno sledili miru, se bo nudila prilika za proučevanje doseglih rezultatov. Velikanski material, ki ga bo nudila vojna, bo brez dvoma ne-

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 9, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Niti enega zdravniškega razkritja velike važnosti ni odkar se je pričela vojna ter tudi ni zapaziti nobene velike izpremembe v kirurgiji. Večina ljudi tega najbrže ne bo vrjela, a dr. George de Svejtohovski iz King's College bolnice, največje in najbolj moderne bolnice v Angliji, pravi, da je tako.

— Vojna, — je rekel, — je izkazala vrednost številnih novjših zdravniških razkritij ter napredovanih metod kirurgije, a nas ni naučila ničesar novega. Šele v mirnih časih nam bo mogoče dobiti iz vojne nauk, katerega nas je naučila ta vojna. Sedaj je vsakdo izmed nas preveč zaposlen s tem, da uporabi pridobljeno vedo ter se ne more baviti s kakim raziskavanjem, ki potrebuje časa in strpljenja.

Rekel je, da velja to tako glede nemških kot glede angleških zdravnikov. Angleški zdravniki imajo od meseca do meseca seznamek dela, katerega se izvrši v nemških bolnicah in ti seznamki razkrivajo da so nemški izvedenci le zamogli izboljšati organizacijo bolnic ter pota, kako izrabiti še pridobljeno vedo prav kot se je to zgodilo tudi pri angleških zdravnikih.

— Zdravniška veda pa je izkazala zopet skozinsko svojo vrednost, — je rekel zdravnik. — Skoro vse pretekle vojne se niso končale vsled medsebojnega pobijanja, temveč vsled bolezni. Le prav majhno število ranjenecv je preži-

Slovenska-Hrvatska Zveza v Združenih Državah Ameriških in Canadi.

Ustanovljena 1. januarja 1903 v Calumet, Michigan. Inkorporirana 11. junija 1906 v državi Mich.

GLAVNI ODBOR: Predsednik: FRANK GREGORICH, Box 29, Dodgeville, Mich. Podpredsednik: GEORGE KOTZE, 116 Grant Avenue, Eveleth, Minn. Prvi tajnik: ANTON GESHEL, Borgo Block, Calumet, Mich. Zastojnik: MATHIAS OZANICH, Seventh Street, Calumet, Mich. Blagajnik: VINCENT ARBANAS, First National Bank, Calumet, Mich.

NADZORNI ODBOR: I. nadzornik: ANTON GERZIN, Eveleth, Minn. II. nadzornik: JOHN B. MALNAR, Calumet, Mich. III. nadzornik: PAUL SHALTZ, 209 Seventh St., Calumet, Mich.

POROTNI ODBOR: I. porotnik: MATH. ZGONC, Box 423 Ely, Minn. II. porotnik: VILJEM MIHELIC, Calumet, Mich. III. porotnik: FRANK LEVSTIK, Box 103, Aurora, Minn.

POMOŽNI ODBOR: JOHN KAMBICH, 417 Osceola St., Laurium Mich. LUKAS STEFANEK, Calumet, Mich. MARKO JOTICH, Calumet, Mich.

VRHOVNI ZDRAVNIK: DR. JOHN S. STEFANEK, 268 1/2 First Avenue, Milwaukee, Wis.

ODVETNIK: ANTHONY LUCAS, Calumet, Mich.

Opomba.—Vsa dopisovanja, kakor tudi spremembe članov in članice naj se pošiljajo na glavna tajnika: Anton Geshel, Slovenic Croatian Union, Borgo Block, 6th St., Calumet, Mich. Denarne pošiljave naj se pošiljajo na blagajnika: Vincent Arbanas, First National Bank, Calumet, Mich. Prošnje za novo pristopne članice in članice naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika: John S. StefaneK, 268 1/2 First Ave., Milwaukee, Wis. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora: Math. Zgonc, Box 423, Ely, Minn.

Uradno glasilo: GLAS NARODA

precejnive vrednosti za bodočo zdravniško in kirurško vedo.

Reorganizacija ruske armade.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Petograd, Rusija, 8. marca. — Mirovna pogodba je bila sicer podpisana, toda nikakor še ni gotovo, da bo Rusija živeła v miru z Nem-

Johnstown, Pa. (6-11-3)

gjo. Izdelani so načrti, da se rdeča garda organizira in načrti se že izvršujejo. Nemci zelo zatirajo narode v provincijah, ki so jih zavzeli.

Kje je IVAN PINTER iz Laškega trga na Štajerskem? Sestra ga prosi, da se ji oglasi prej ko mogoče na označeni naslov: Eva J., General Delivery, Johnstown, Pa. (6-11-3)

gjo. Izdelani so načrti, da se rdeča garda organizira in načrti se že izvršujejo. Nemci zelo zatirajo narode v provincijah, ki so jih zavzeli.

Advertisement for W.S.S. War Savings Stamps, issued by the United States Government. It includes the text 'HRANI IN POSOJAJ SVOJE PRIHRANKE' and 'STRICTU SAMU.' It also contains a list of names and numbers for war bond subscribers.

Advertisement for Slovenian-Croatian League war bonds. It features the text 'Vojno-varčevalne znamke in Slovenci.' and 'Zelo ugodna in redka prilika se nam nudi ravno sedaj z nakupovanjem vojno-varčevalnih znamk prihranjeni denar nadvse varno in z dobrimi obrestmi naložiti, zaeno pa tudi pokazati vladi in podanikom Združenih držav, da smo vredni zaupanja, ker nas vsled napovedi vojne Avstroogrski na smatrajo za sovražnike. S tem smo obvarovali ogromne škode ter rešeni iz zadrege, katera bi bila prinesla nedržavljanom mnogo skrbi, nepriklj in razočaranja.' It also includes a list of names and numbers for war bond subscribers.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917. Fox je dobil ključ od agenta z zemljišči ter pričel s svojo natančno preiskavo. Prišel je na vrhu hiše ter preiskaval polagoma navzdol, skrbno in smotreno. Nobena stvar ni ušla njegovi pozornosti. Pogledal je v vsako omaro v vsak kot in vsako luknjo v dimniku. V eni omarici so pustili par kosov stare preproge in tudi te kose je dvignil, če bi mogel naj-

Darovana.

EGODOVINSKA POVEST IZ DOBE SLOVAN. APOSTOLOV SV. CIRILA IN METODA.

Češki napisal Alojzij Dostál.

(Nadaljevanje.)

Dubovo oko zagleda pri potoku kosačo lipo. Potoček ji je a čisto, kristalno vodo spirala korenine, ki so se vile kakor gad iz luknje. Ta lipo je bila zares veličanska, orjasko drevo. Sama je stala sredi vitkih sreb, zelenih jelk in drugoga gozdnega drevja. Na skorjo obsejnega debela je neznana roka vrezala skrivnostno podobe. Bistvo oko je zagledalo v skorji majhne kipe, različne podobe in druga nenavadna znamenja.

V skorjo so bili vrezani slovanski bogovi-maiki. Podobe so se v toku časa mnogo izpremenile. Lipo je rasla, rane so se zalivale s smolo in zarasale, tujde so jih pa od časa do časa zopet obnavljali. Ni čuda, da so se obrzali podaljšali ter dobili čudne poteze. Duhovnik Dub je pa zato razlagal ljudem, da se bogovi jeze, da pridejo težki, hudi časi.

Poslušal je tudi žumenje listja ter prerokoval in oznanoval božjo voljo, tolažil ljudstvo ali mu grozil z vojno, kugo, lakoto...

Tudi valčki v potoku so mu oznanjevali voljo božjo. Če so pa prileteli celo kragulji in ključvali po stolskih drevcih, tedaj pa niti ni bilo treba čarovniku razlagati sklepa božje volje. Saj so ljudje že sami vedeli, da to pomenja nekaj slabega; slaba letina se je obetala v najboljšem sluhaju.

In ljudstvo je padalo na kolena in se trkalo na prsi ter prosilo bogove, da se jih usmilijo, da jim prizanesejo s smrtjo, da naj jim pomagajo s svojo mogočno roko.

Duhovnik čarovnik Dub je bil danes sam, čisto sam. V vasi so mu rekli, da se ne marajo več klanjati drevesu brez duše.

"Drevesu brez duše! O, bogovi, kje je vaša roka, roka maščevanja? Zakaj takoj ne kaznujete takega predrznega? Zakaj odlašate, mogočni Perun!" (Bog groma in bliska.)

Čarovnik se vstavi pri lipi, poklekne pred izredjanimi podobami podobami ter se ponižno trka na prsa. Lipa je sumela, ker je lahka vetrček stresal njeno krono, valčki v potoku so nekako ječali in nad gozdom je kričala truma kraguljev, kakor bi jim kdo pobiral mladice iz gnezda.

"Slaba znamenja! Vi se jezite, vi se srdite. Dobro poznam vašo nevoljo. Toda usmilite se nas, prizanesite nam! Zopet bomo vam prinajamili darove in zopet bomo vas slušali kakor nekdanj. Samo ne maščujte se nikar. Mnogo ljudi vas še časti, in oni, ki so vas zapustili, se bodo zopet povrnil k vam, zopet bodo prihajali sem do gaja..."

Duhovnik Dub je pretakal solze žalosti. "Jaz jih hočem pripeljati nazaj, jaz, vaš najzvestejši, najvdanejši služabnik."

Nad gozdom so zakrčali kragulji, lipo je še vedno sumela ter valčki v potoku so se komaj vidno zibali.

"Milost!!" Duhovnik Dub poskoči na noge in tlesne u rokama. Obličje se mu smehljiva samega veselja.

"O, bogovi, delitelji dobrot in naša rešitev", govori veseli starček, "dobro vem, da ste mogočni, da premagate vsako nasprotstvo in da premagate tudi ta boj, ki vam sodaj preti."

Starček se zasmehja, da je odmevalo po gozdu. "Eu sam je, pa vas hoče premagati vse, kar vas je: Triglava, Peruna, Svatovita, Črnoboga z Belobogom, Živo z Devano, Lado z Rusalkami, vse bese in vile ter druga neštivilna božanstva! In en sam si drzne, da se tolikim zoperstavlja! Ali se ne smeješ, Perun? Le smeješ se, smeješ! Ti si že drugačne stvari napravil in ti, Svatovit, si premagal že druge zapreke. In vi ostali bogovi boste morda molčali? O, nebesa se bodo razburkala, bese se bodo postavili v bojno vrsto, Perun bo metal strele in potem — potem kdo zmaga?"

Odmev v gozdu je ponovil s tihim glasom: "Kdo zmaga?", kakor bi se nastajal kruti boj, boj za nebo in zemljo. Na eni strani je en Bog — na drugi slovanski

bogovi v polnem številu. "Mi zmagamo!"

Starček poskoči radostno, lasje se mu vzujejo po vratu in obličje zadovoljno zažari. Stari čarovnik Dub, davni služabnik poganskih bogov, se je zatekel k sveti lipi, da bi potolžil bogovom, da se kršćanstvo širi po zemlji od vseh strani, da ljudstvo trumoma pristopa k novi veri, da so zapušteni gajji in svetišča, da ljudje ne pripisajo več daritev... In glej, bogovi so pomirjeni po njegovih prošnji, lipo se je popobirala utešila in o kričeh kraguljih ni več duha. Zleteli so drugam na rop. Dub odnaja zadovoljen, da je jezo božjo potolčil.

II.

V tihni mirni noči je kot bi bilo vse izumrlo. V p-či veselo plapola ogenj, skozi okna gledajo zelene vejice in blede mesečni žarki begajo po sobici. Ogenj zaprasketa in nekoliko isker odleti iz smolnatega polena ter razsvetli sobo. Sobna oprava je kaj preprosta. Tlačka ni, miza je iz debelih desk in klopi so neotesane. Niti skorja ni bila olupljena, niti ogli odbiti. V prednjem kotu stoji majhna omara, po stenah vidni nekoliko barvanih ert in blizu vrat z drvmi obloženo ognjišče. Postelja stoji poleg ognjišča. Preprost človek je pa tudi tih in majhnim zadovoljen.

Veter je močnejši zapihal na okence. Ogenj je iznova zaplapolal, da se je posvetilo po vsej hiši. Lahko bi videl prah na tleh ali praševine na stenah, ko bi jih kaj bilo. Solnca je pričala o vzorih rok gospodinj. Vse je v najlepšem redu.

Ne daleč od ognjišča se premakne senca — resnice senca. Ogenj zaplapolala močnejše in kot blisk razsvetlil dekljičji obraz. Nato pa ugasm.

Senca vstane s svojega mesta in vrže nekoliko polna na ogenj. Jezenski večeri so navadno hladni, posebno če naletuje belkasti sneg ali če brije ostri sever.

V žarkih obnovljenega ognja se je pokazala deklica vitke rasti z dolgimi kitami svetlih las. Jasni, modri očesi ji obdajajo dolge, svilnate trepalnice pod belim, visokim čelom. Dolga obleka pokriva njeno sveže, lepo telo od nežnega vratu do tal. Samo roki sta goli, morda, da se je boljše videla svešla naravnica na levem ramenu.

Ko priloži na ogenj drv, stopi k oknu in pogleda v črno noč. Drevesa so se majala, listje se je osipalo in mesec je slabotno svetil...

"Morda se danes zopet ne vrne", govori sama s seboj skrbno deklica. "Cvetana pusti samo. Toda zase se ne bojim. Lahko sem brez skrbi. K nam ne zaide človeška noga. V tako samotno... Kje pa! Ali oče, dragi oče!"

Cvetana se nasloni na okno ter gleda na vrt, kjer prav svojevoljno gospodari Meluzina.

"Drugokrat sem šla ob taki burji s polnima rokama bele moke ven in sipala dar razdraženi Meluzini, a danes? Kako so more človek motiti! Veter ni razdražen bog? Človeška domišljija si res ustvarja najraznovrstnejše slike. Tudi jaz sem se motila, a sedaj so se mi oči odprle. Ali oče...?"

Deklica se vsode na stol iz neobdelanega lesa, podpre glavo z desnico ter se zamisli. Misli ji begajo kakor jate ptic, kadar se selijo na jug.

"Oče! On so ne izpreobrne, to vem gotovo. In če se ne izpreobrne, kaj naj počnem?"

Tedaj si zakrije obličje z rokama in skoro glasno zaplaka. Prsa se ji močno dvigajo in lasje se ji usipljejo na obraz.

"Ta luč, ki sem jo spoznala, je ohvaljala vse moje misli ter strla vero v bogove. Ta Vodnik človeških potov, ki mi je enkrat podal roko, me bo vodil varno in me bo vedno ševal. Sveta Devica, h ljuteri sem se zatekla, me bo držala v naročju in me bo varovala vsega hudega. Ne, ne morem drugače. Prejela sem sveti krst in v va moja duša je izpremenjena. Kako težko mi je, ko moram vse skrivati v svojem srcu in vse pred drugimi tajiti. Kolikokrat sem že segla na čelo, ko sem vstajala ali

šla k politku, da bi se zaznamovala z znamenjem sv. križa, a nisem si upela. Omahnila mi je roka, zaprla sem oči ter bila s čelom ob tla pred bogovi — pred bogovi — brez duše in življenja."

Cvetana prestrašeno pogleda v koo, kjer je bila mala skrinjica, pritrjena nad mizo. Zazdi se ji, da se vrata odpirajo, da izstopajo... o, groza! očetje hisni bogovi — predniki!

Roke pritisne na oči in glavo sklene, kakor jo je pripogibala pred bogovi, dokler se ni bila kršćena. V glavi ji je vrelo. Nova vera, vera v križanega Odrčeničnika se je borila s staro, po očetih podedovano vero.

Cvetani se zdi, da se je silno prepričala, da je zbudila jezo očetov, katerih telesa so že davno strobnela in katerih glinaste podobe je oče potolžil v omario med hišne bogove.

"Oh, prepričala sem se zopet vas, dragi očetje! — Ah, nisem se, ne! Saj je oni mož v dolgi halji z ljubeznivim obličjem, z očesom polnim ljubezni, dejal, da ne grešimo, ako prejemo nove nauke, novo vero v edinega Boga in da nas stari očetje zato še v grobu blagoslovljajo. In ta svetil mož ni lagal. Toda te neštivilne misli, to hrepenenje srea! Zakaj se tako bojim, toliko strašim?"

Veter zapiska, na strehi se oglasil kragulj.

"V burjah življenja, v bolestitih in nesrečnih prbežate pod njeno pomoč! — tako je dejal oni mož, tako je pridigoval."

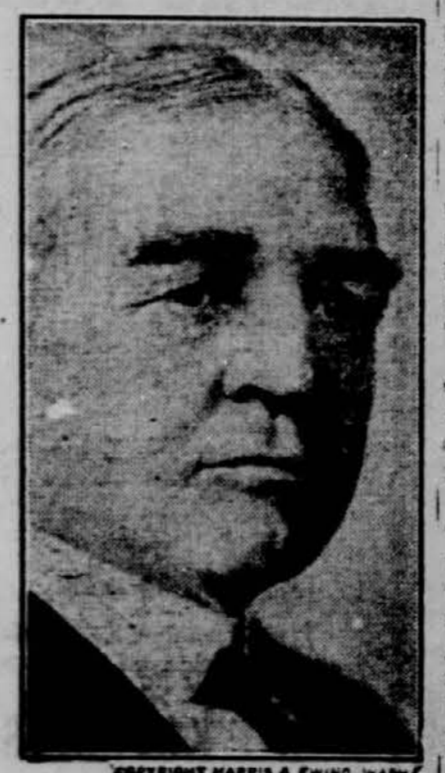
Meluzina je vohrala po vrtu, veter se je uprl v staro, trohljivo okno, vrvel ga na tla in pihal v sobo.

"Usmiljeni Bog!" V kotu se odpre omarica, kjer je oče hranil domače bogove ter svoje pradede.

"Znamenje!" Cvetana pade na tla in omedli v strahu. Da, to je znamenje, s katerim bo bogovi svare in opominjajo.

Iz omarice gledajo majhni kipi, delo okorne roke. Pogledujejo jo s toplimi, steklenimi očmi in s spašenimi obrzi. Te podobe so predstavljale dolgo vrsto njenih pradedov. Nekateri so že zažrnele, druge so bile bolj nove, tam v ozadju je pa ena že čisto razpadla in okrog so ležale nedotaknjene šrepinje.

"Bogovi, dobrotniki, rešitelji!"

J. B. Payne, gen. svetovalec žel. administracije.

John W. Abercrombie, solicitor delavskega departmenta.

Izšla je knjižica:

DVE ŠALOIGRI.

Knjižica vsebuje dve igri:

"ČARLIJEVA ŽENITEV"

in

"TRIJE ŽENINI"

ter stane samo 25c.

Oni, ki nameravajo prirediti igre, naj jo hitro naroče, ker izšla je v omejenem številu.

V zalogi imamo zopet vrstne knjižice, toda od vsake le po en ali dva iztisa in niso v ceniku označene.

Naročilom priložite denar in pošljite na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cvetana govori te besede v nezavesti. Ko se pa zave, vidi, da je veter opustošil vso sobo, ogenj je razpihal po ognjišču, uprl se je v omario in podobe bogov razmetal na vse strani. Mnoge so se razbile na voščke, druge so se privale Cvetani prav pod nogo. Samo dedova podoba je stala trdno na svojem mestu.

V teh trenutkih je prestala Cvetana grozne muke. Zdi se ji, da stoji okoli nje vsi njeni pradedje in hčerje Perunovo maščevanje in hude nevedno in nevaležno vrninjo, ker jih je izdala in zapustila.

Cvetana kar lastnim očem ne more verjeti. Je-li mogoče, da je vse to resnica, kar se ji je v omotici le zdelo? Da, bila je bridka resnica. Okoli nje leže po tleh razbite podobe njenih pradedov. Kolikokrat se jim je še nedavno klanjala, ko je vzhajalo zlato solnce in ko je tihajalo zvečer za gozdove! Kolikrat se jim je izročila v varstvo! Kolikrat je gledala, ko jim je oče Dub daroval! Pred vsako jedjo jim je dal najboljši griljev in ga potem na svetem ognjišču sežgal s smolo. Do teh bogov jih je veeplil oče ljubezen ter spoštovanje in hvaležnost. Ukazoval ji je, da mora te kipe moliti, da mora pred njimi poklekovati, kakor je pred njimi poklekoval on sam, in njegov oče in njegov ded in njegov praded... Kolikrat je pred njimi udarjal s čelom ob tla ter se trkal na prsa in molil pobožne molitve. Koliko noči je čarovnik preul pred njimi, ko se je vselej poslavljajal od njih, ko je odhajal od doma, in kadar se je povrnil, se je zopet njim najpreje poklonil. Podobno je delal vsak tujec, ki je prišel v hišo in nedarvo celo Cvetana sama.

In sedaj! Sedaj leže ti čašeni bogovi po tleh... Razbiti so in onečašeni. Same šrepinje! Proč je vsa čast — proč vse spoštovanje. In vsega tega je kriva nevaležna izdajalka Cvetana.

Dabova hči se zopet onesvesti, zopet si pokrije z rokami oči ter zajede s tako pretresljivim glasom, da bi omedila najbolj kameinito sree.

"Kaj sem storila? Zatajila sem vas, dragi bogovi, in sedaj ste vstali, da se maščujete. Da, vi vstajate kaznovat moje nevaležnost, moje nevero, kakor tudi moje izdajstvo. Bogovi očetov, branitelji naše zemlje, naši rešitelji! Usmiljenje! Usmilite se me, čeprav sem vas izdala, če sem tudi od vas odpadla!"

Cvetana zaihti. Se enkrat se upre veter v omario, a ded je stal kakor pribit in ni padel.

"Zopet se hočem povrtniti k vam in zopet vam hočem darovati darov, samo ne kaznujte me."

Cvetana nanagloma preneha. Roko položi na sree, kjer ji divja hud boj.

"Ne, ne, ne morem", reče napoved odločno, "saj sem prisegla, da hočem verovati samo v enega Boga. Spoštujem vas, a verovati v vas ne morem. Vi ste narejeni iz gline, vi ste prazna senca, ne pa podoba pravega, vseмогоčnega Boga. Spoštujem vas, očetje, podarjam še enkrat, in nič več kot spoštujem. Moje oči so se odprle in moje sree je spoznalo ljubezen, ki nikdar ne ugasm in ki ne zna sovražiti, ampak gleda celo v največjih sovražnikih svoje brate."

Toda kaj poroče oče? Ta misel, se ji je vzbudila kar nanagloma. Oče? Ko bi vedel, da je Cvetana kristjana, o, kako bi preklinjal svojo hčer, od hiše bi zapodil dosedaj tako ljubljeno dete, ubil bi svojo ljubljeno. In vendar mora enkrat izvedeti za vse.

Očigledno vest si skuša pomiriti z izgovorom, da se omeča tudi oče, da sprejme tudi on krst, ko

buje enkrat onega svetega moža govoreti o ljubezni, ko se tudi njegovega srea dotakne žarek prave vere.

Ali kaj poroče razbitim bogovom, zasramovanim dedom? Ali ne bo imel te naravne nesreče za slabo znamenje razjarjenih nebes, kakor ga je imela še pred malo trenutki Cvetana sama? Ali ne bo iskral vzroka, zakaj se bogovi jeze, in ko ga izve, tedaj bo morda Cvetana zatajiti to, kar razburja njeno sree, kar je poglavo v njem že precej močne korenine?

Bala se je dotakniti razbitih kosov in zato je obsedela na klopici ter gledala v kot. Ogenj na ognjišču je ugasnil, a Cvetana se ne zineni zanj, veter je zopet pihal, a ona se ga več ne boji.

V očeh se ji zasveti, kakor bi jo prešinila srečna misel. Hitro seže v nedrje in izvleče malo v les izrezano podobico. Pritisne jo na ustnice in zdi se ji, da se je odvračil velik kamen od njenega srea.

"Ti, sveta Devica, vličaj zdravilo v moje bolno sree. Ti si mogočnejša kot vsi tili bogovi. Saj si ti Mati Oonega, ki so mu nebese prestol, zemlja podnožje, vse obzorje prebivališče, zvezde oči, solnce sree, ljubezen duša. Ti si mnogo pretrpela, ti si veliko izkusila, zato lahko celiš skeleče rane svoje nevedne hčere."

Iznova pritisne podobo na ustnice. Podoba je naredila preprosto roka, pa je vendar dajala detelji več poguma, kakor brezbožnemu neverniku se tako umetno izdelana podoba. Sedaj se ne boji ničesar več.

Pomaknila se je bližje k ognjišču. Njene oči so postajale težke: polotival se je spance. Hotela svoje ljubljeno dete. — Zgodaj je pustiti vse tako, kakor je veter razmetal, da bi ne zbudila suna. Ljubljeno mater. Sedaj prebiva pri Spoštovani je v resnici te podobe, njem v gozdni koči. Veselja nima pa le kot dragocen spomin. Nikdar več bi ne mogla proti njim povzdigovati svojih oči, nikdar več bi ne mogla pred njimi sklepiti rok in jih moliti — bogove brez človeško bitje. Cvetana je rasla vsake moči. Slabotni veter jih je popolnoma razdelal. Koliko večjo tolažbo daje vera v Boga, stvarnika nebes in zemlje.

Cvetana se zamisli in zaspi. Angeli so jo varovali. V roki drži podobo Marije Device in ustnice se pregibljejo, kakor bi šepetale go-rečo molitve.

Medtem je pa čarovnik Dub pod kosatimi drevesi stoji nizka

PAIN-EXPELLER

je postal domača beseda v vsaki slovenski družini radi neprekosljivega čina pri tolikih bolečinah in nadlogah.

Sedajne razmere so nas primorale, povišati ceno na 35 in 65 centov za steklenico, ako hočemo, da ostane iste kakovosti in da enako učinkuje.

S tem imate jamstvo, da staro, dobro sredstvo z isto močjo tudi dobiti. Nikar se dajte premotiti z nizio ceno ničevrednih ponaredb.

Stari, pravi Pain-Expeller dobiti le v zavrtku kot je tu naslikan. Pri kupovanju pazite na sidro znamko, na besedo "Lorol" in na naše ime.

Pravi Pain-Expeller je dobiti v vseh uglednih lekarnah in naravnost od nas. Steklenica za 65c. je kakovostnejša kot za 35c. ker obsega več kot dvakrat toliko.

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York

razsigal moko, da potolaži Melu-kočica. Majhna je sicer in skoro zino, pod staro lipo pa je daroval bogovom, da jih pomiri. Tako je hodil Dub večkrat po celo noč in ko se je zjutraj vračal k ljubljeno hčerki, ji je prinajal kakor ujeta zver in gozdnih sadežev.

Noč se je umaknila dnevu in na vzhodu je že kraljevala jutranja zarja.

Z jutranjim svitom se je Dub vrnil domov. Bil je vesel, malo dni ni začel prepevati. Z drevs so padale nanj deževne kaplje, a on se jim je smejal; noga mu je večkrat podrnila po vlažnih tleh, a on se je zopet zravnil pokoncu in stopal kakor mladenič. Saj je potolžil bogove in ti so mu poslali znamenja, da so zadovoljni.

Čarovnik je mislil, kako vesela bo njegova hčerka Cvetana, ko se zopet k nji povrne, kako se ji razjasni obličje kakor nebesni obok. Njene oči so postajale težke: po burni noči. Dub je mislil na polotival se je spance. Hotela svoje ljubljeno dete. — Zgodaj je pustiti vse tako, kakor je veter razmetal, da bi ne zbudila suna. Ljubljeno mater. Sedaj prebiva pri Spoštovani je v resnici te podobe, njem v gozdni koči. Veselja nima pa le kot dragocen spomin. Nikdar več bi ne mogla proti njim povzdigovati svojih oči, nikdar več bi ne mogla pred njimi sklepiti rok in jih moliti — bogove brez človeško bitje. Cvetana je rasla vsake moči. Slabotni veter jih je popolnoma razdelal. Koliko večjo tolažbo daje vera v Boga, stvarnika nebes in zemlje.

Cvetana se zamisli in zaspi. Angeli so jo varovali. V roki drži podobo Marije Device in ustnice se pregibljejo, kakor bi šepetale go-rečo molitve.

Medtem je pa čarovnik Dub pod kosatimi drevesi stoji nizka

Pod kosatimi drevesi stoji nizka

kočica. Majhna je sicer in skoro zino, pod staro lipo pa je daroval bogovom, da jih pomiri. Tako je hodil Dub večkrat po celo noč in ko se je zjutraj vračal k ljubljeno hčerki, ji je prinajal kakor ujeta zver in gozdnih sadežev.

Noč se je umaknila dnevu in na vzhodu je že kraljevala jutranja zarja.

Z jutranjim svitom se je Dub vrnil domov. Bil je vesel, malo dni ni začel prepevati. Z drevs so padale nanj deževne kaplje, a on se jim je smejal; noga mu je večkrat podrnila po vlažnih tleh, a on se je zopet zravnil pokoncu in stopal kakor mladenič. Saj je potolžil bogove in ti so mu poslali znamenja, da so zadovoljni.

Čarovnik je mislil, kako vesela bo njegova hčerka Cvetana, ko se zopet k nji povrne, kako se ji razjasni obličje kakor nebesni obok. Njene oči so postajale težke: po burni noči. Dub je mislil na polotival se je spance. Hotela svoje ljubljeno dete. — Zgodaj je pustiti vse tako, kakor je veter razmetal, da bi ne zbudila suna. Ljubljeno mater. Sedaj prebiva pri Spoštovani je v resnici te podobe, njem v gozdni koči. Veselja nima pa le kot dragocen spomin. Nikdar več bi ne mogla proti njim povzdigovati svojih oči, nikdar več bi ne mogla pred njimi sklepiti rok in jih moliti — bogove brez človeško bitje. Cvetana je rasla vsake moči. Slabotni veter jih je popolnoma razdelal. Koliko večjo tolažbo daje vera v Boga, stvarnika nebes in zemlje.

Cvetana se zamisli in zaspi. Angeli so jo varovali. V roki drži podobo Marije Device in ustnice se pregibljejo, kakor bi šepetale go-rečo molitve.

Medtem je pa čarovnik Dub pod kosatimi drevesi stoji nizka

Pod kosatimi drevesi stoji nizka

Vestno zdravilo dela čudeže.

Trinerjeva zdravila uživajo že 30 let nenavadno zaupanje. — In to čisto po pravici, kajti vestnost izdelovalca dobiva zaupanje in poslovanje pri kupcih. Zdaj je bilo potreba nekoliko zvišati cene. — Mi smo se dolgo časa zoperstavljali naraščanju cen vseh potrebnih in razposiljanja, toda novi vojni davki so nas prisilili nekoliko zvišati cene. — Vsak prijatelj Trinerjevih zdravil bo izprevidel, da mora tudi lekarnar plačati več, če smo mi prisiljeni plačati več in da se temu na noben način ni mogoče izogniti. — Toda izvrstna kakovost in pristnost Trinerjevih zdravil bo v polni meri zadostila vsakega odjemaleca.

TRINER-JEV ameriški Elixir grenkega vina

ima vsled tega tako izvrstne uspehe, ker povzroča, da izgubi bolezen svoje izvore. Devetdeset odstotkov vseh bolezni ima izvor v želodcu. Trinerjev Ameriški Elixir očisti želodec in odstrani iz črev vse zaostale stvari ter strupene substance, ki so izvor uničujočih bacilov, ter uničujejo redno delovanje črev. V Trinerjevem zdravilu ni nobene kemikalije, pač pa samo izvrstna grenka zdravilna zelišča in rdeče vino. Pri zaprtju, neprebavi, glavobolu, migreni, nervoznosti, splošni oslabilosti ter pri posebnih želodčnih slabostih, pri premeni življenja žensk ali pri majnarjih in drugih delavcih, ki vdihavajo pline, se bo vsako lahko prepričal o učinkoviti vrednosti tega zdravila.

V vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodre vedno v pravi sedež bolezni in vsled tega je pri revmatizmu, nevralgiji, revmatičnih boleznih, okorelosti udov itd. njegova pomoč hitra in uspešna. Nadalje je tudi izvrstno sredstvo proti izvinjenju, aspetosti, oteklina in itd. in po vdrgavanju mišic, po kopeli nog odstrani vso utrujenost. V vseh lekarnah.

Trinerjev ANTIPURIN je zelo uspešno in pomirjujoče anti-septično sredstvo za splošno notranjo uporabo. Uporablja se za grgljanje, izpiranje ust, izpiranje ran, uljes itd. V vseh lekarnah.

Zadnja najvišja odlikovanja podeljena Trinerjevim zdravilom na mednarodnih razstavah: Zlata Svetinja — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER,

Manufacturing Chemist,

1333--1343 SO. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.

SLOV. DELAVSKA

PODPORNA ZVEZA

Ustanovljena dne 15. avgusta 1908. Inskorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Conemaugh, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1908 Norwood Rd., Cleveland, Ohio. Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 55, Willock, Pa. 1. nadzornik: NIKOLAJ POVSČ, 1 Grab St., Nurey Hill, N. S. Pittsburgh, Pa.

FOROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kan.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 845 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Členjena društva, ostroma njih uradniki, so ujudno pročitani, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega.

Zrtev sodnije.

KRIMINALNI ROMAN.

PREBREDIL J. T.

(Nadaljevanje.)

Gospod stotnik — je rekel — kaj ne, da poznate Johna Mowbraya že iz njegovih mladostnih let? — Kakšen je njegov značaj? Kako ga vi sodite? — On je doberga značaja.

Posebno naznanilo.

Dr. J. J. Cowdrick, najprej specialista, je priznan o sebi in Clevelandu vse svoje zdravilne stroje in zdravilne metode in jih je razvil v Clevelandu in jih uporablja v svoji ambulanci, ki je v Clevelandu v 1047 East 9th Street.

Ali imate

potiščine v glavi? ali imate glavobole? ali imate migrene? ali imate vrtoglavice? ali imate nespečnost? ali imate slabost? ali imate omamljenost? ali imate izgubo apetita? ali imate izgubo teže? ali imate izgubo moči? ali imate izgubo spomina? ali imate izgubo veselja? ali imate izgubo življenjskega vnosa? ali imate izgubo upanja? ali imate izgubo vere? ali imate izgubo ljubezni? ali imate izgubo upanja? ali imate izgubo vere? ali imate izgubo ljubezni?

Vaša priložnost.

Sedež imate pri hiši, da vprašate o svoji bolezni? ali imate vrtoglavice? ali imate nespečnost? ali imate slabost? ali imate omamljenost? ali imate izgubo apetita? ali imate izgubo teže? ali imate izgubo moči? ali imate izgubo spomina? ali imate izgubo veselja? ali imate izgubo življenjskega vnosa? ali imate izgubo upanja? ali imate izgubo vere? ali imate izgubo ljubezni?

ZA \$1000.00 X-ZARKOV SE RABI ZA PREISKAVO IN ZDRAVLJENJE AKO STE BOLNI.

Prilika takoj in pustite se namakno preiskati po tem specialista; potem boš vedel in Vašo pravo bolezen in ako morete odstraniti. Njegov uspeh in dober glas je posledica vrstne preskušave in učenih metod, katerih se postavlja v vsakem slučaju. Njegovi različni stroji, katere je nabral v vseh delov sveta, tvorijo najpopolnejši in najbolj uspešen in to mesto. Takoj morete najti mnoge čudodarnih strojev, ki dosežejo svoj namen, ko vse druge ni več pomagale. Je vseeno, kakšna je Vaša bolezen; ako zdravnik najde, da je zdraviljiva, se boveda prepričal, kakšna hitro vas prične zdraviti, da ste na potu boljšanja in stalnega zdravlja. Zdravnik ne mara, če tega toliko priložnega denarja, ako niste dosegli popolnega uspeha. Oglavite se pri njem in povežite mu svojo bolezen privatno in zaupno.

DOCTOR COWDRICK, Specialist 1047 East 9th Street 4th Floor Betw. Euclid & Prospect, Cleveland, O. Uradne ure: ob delavskih od 9. ure zjutraj do 8. ureve. Ob nedeljah od 11. do 2.

— Ne, enadva sta ravno zavila na stezo, ko sem jaz stopil na most. — Hm, to je pa res čudno, res čudno — se je nasmehnil dr. Gazabee. — Niti njunih obrazov ni videl, niti govoriti ju ni slišal. — Ej, gospod Joy, ali lahko prisegate, da ste si to lepo zgodbo sami izmislili? — Da je vse to le plod vaše bujne domišljije? — Le premislite dobro, kaj boste odgovorili in premislite kake posledice ima kriva prisega.

CENIK KNJIG katere ima v zalogi SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes items like 'Poučne knjige', 'Zabavne knjige', 'Zemljevidi', 'Razglednice'.

Ijudje so se zbrali v večje in manjše skupine ter zaželi razpravljati, kako se bo obravnavala iztekla. — Lahko se reče, da je bila večina na strani obožencev. — Le počakajte — je rekel nek možak iz Lancastra, ki je bil prepročan o Mowbrayevi nedolžnosti, — le počakajte, da bo enkrat Gazabee izpogovoril. — On še ni razkril svojih peroti. Boste videli, da bo tako raztrgal policaje in zdravnike, da jih lastne matere ne bodo poznale. — Pa tudi Luka Joy ga ne bo tako hitro pozabil. Le malo počakajte. — Vi še niste slišali mojstra Gazabee. (Dalje prihodnjico).

POZOR, SLOVENKE! Potrebujem dobro, pridno in pošteno služkinjo oziroma gospodinjico Slovenko; plača dobro. Imam pet otrok, fantkov, trije hodijo v šolo in dva še ne. Imam svoje lastno prijetno domovanje. V slučaju potrebe pošljem denar za vožnjo. Druge podrobnosti se domenimo pisurnim putem. Torej, katero vesel, naj mi nemudoma piše na spodaj navedeni naslov.

FARMA NA PRODAJ. 57 akrov dobre zemlje v sredini slovenske naselbine na Willardu, Wis. 35 akrov je izločenih ter s travo posejanih, ostalo je lep rod. 4 akre je orane zemlje. Na farmi je vse gospodarsko poslopje v dobrem stanu. Ako katerega vesel, naj piše po podrobnosti. Vzrok prodaje je bolezen. Joseph Ule, Willard, Wis. (7-8-3)

POZOR, BOJAKI! Rad bi dobil sledeče knjige: Winnetou, Rdeči Gentleman, tri zvezke, Sherlock Holmes vseh deset zvezkov ter vse zvezke Beračeva skrivnost. Kdor ima katere izmed teh knjig, naj mi pove ceno, ali pa da za posojilo pod gotovo odškodnino. Jaz jamčim, da jih ne bom pokvaril. Obenem bi pa rad izvedel za naslov svojih prijateljev FRANKA in JOHNA VOZEL. Če kdo izmed rojakov ve za nju naslov, naj ga ni naznaniti, za kar mu bom zelo hvaležen, ako pa sama čitata naj mi pišeta. Joe Oblak, Blassford, Ind. (7-9-3)

MOŠKE BOLEZNI NE ZDRAVIM ŽENSK IN NE OTROK. Dr. Koler najstarejši slovenski zdravnik, specialista v Pittsburghu, ki ima 28-letno skušnjo v zdravljenju vseh moških bolezni. Uradne ure: Vsak dan od 9. ure zjutraj do 8. ure sveder; v petkih od 9. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od 9. zjutraj do 2. popoldne. Dr. Koler, 638 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.

Veliki vojni atlas vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijah posestev vseh velesil. Obseg 11 raznih zemljevidov. CENA SAMO 25 CENTOV. SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

MOŠKI. Ako trpite na slabih živcih, oslabelosti, izgubljenju živahnosti in energiji, žledenih in ledjenih boleznih, splošni slabosti, potanju pomoči ali kaj drugem. Potem naša najnovejša iznajdba JUVITO TABLETE, narejene iz najboljših, čistih zdravilnih bliskastejo vseh krajih sveta, dale vam bodo hitro in gotovo pomoč. Poslijte 1 dolar za eno ali 5 dolarjev za šest škatelj. Ako želite zavarovano potem pošljite 10 centov več. Naslov: JUVITO LABORATORY, South Hill Branch 5, Pittsburgh, Pa. Opomba: Radi vam pošljemo na zahtevo vzorce in navodilno knjižico.